

PREZYDENT MIASTA SIEDLCE

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI W 2020 ROKU MIEJSKIEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Sporządzone przez:

**Wydział Polityki Społecznej
Urzędu Miasta Siedlce**

NACZELNIK WYDZIAŁU
POLITYKI SPOŁECZNEJ

Leszek Borkowski

Zatwierdził:

PREZYDENT MIASTA

Andrzej Sitnik

SIEDLCE, MARZEC 2021 ROKU

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI W 2020 ROKU
MIEJSKIEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXVIII/311/2008 Rady Miasta Siedlce z dnia 28 marca 2008 roku.

Ustawowe zadania Miasta Siedlce, realizowane przez Urząd Miasta i jednostki organizacyjne Miasta, były wspierane wydatnie przez organizacje pozarządowe podejmujące wiele różnorodnych działań sprzyjających rehabilitacji społecznej oraz zawodowej osób niepełnosprawnych. Koszty ich realizacji były pokrywane ze środków Miasta Siedlce, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środków własnych organizacji pozarządowych, środków zewnętrznych i sponsorów.

Na podstawie art. 44b ust. 1 oraz art. 44c ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 62 poz. 560), Zarządzeniem Nr 407/2019 Prezydenta Miasta Siedlce z dnia 2 grudnia 2019 roku powołana została Miejska Społeczna Rada d/s Osób Niepełnosprawnych w następującym składzie osobowym:

Urszula Janiszewska - Przewodnicząca, Bogumił Krasuski - Wiceprzewodniczący,
Joanna Szcześniak - Sekretarz, Katarzyna Pieniak - członek, Barbara Mitelska - członek.

Zakres działalności Miejskiej Społecznej Rady d/s Osób Niepełnosprawnych, zasady jej funkcjonowania i formy pracy określa w/w rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej.

REALIZACJA ZADAŃ

URZĄD MIASTA SIEDLCE

1. Wydział Polityki Społecznej

Współpracuje z jednostkami organizacyjnymi Miasta, organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz Miejską Społeczną Radą d/s Osób Niepełnosprawnych w celu usprawnienia przepływu informacji, koordynacji zadań i skutecznego rozwiązywania problemów środowiska osób niepełnosprawnych. Współdziała także w organizowaniu imprez, konkursów i spotkań organizowanych z myślą o osobach niepełnosprawnych i z ich udziałem.

Wydział od roku 2012 realizuje Program 3+ „Siedlecka Duża Rodzina” skierowany do dużych siedleckich rodzin i rodzin zastępczych, w tym rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Wydział od czerwca 2014 roku realizuje też rządowy Ogólnopolski Program Karta Dużej Rodziny, uprawniający rodziny wielodzietne do zniżek i ulg na terenie całej Polski.

Wydział współpracował również z pracodawcami i przedsiębiorcami w zakresie możliwości pozyskania środków PFRON a także udzielał pomocy publicznej osobom niepełnosprawnym.

Miasto Siedlce realizowało w 2020 roku zadania ustawowe na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków PFRON przypadających według algorytmu oraz pełniło rolę realizatora „Programu wyrównywania różnic między regionami”.

Ze środków PFRON otrzymanych według algorytmu przeznaczonych na rehabilitację zawodową

W 2020 roku zrealizowane zostały następujące zadania:

- refundacja kosztów wyposażenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych odpowiednio do ich potrzeb i możliwości ;
- z zakresu rehabilitacji zawodowej dla osób fizycznych:
  - dofinansowanie części oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego w związku z kontynuowaniem działalności gospodarczej przez osobę niepełnosprawną;
- kontrola umów z przedsiębiorcami - zakładami pracy dotyczących utworzonych nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych na co najmniej 3 lata.

Wydział Polityki Społecznej monitoruje udzieloną pomoc publiczną w trakcie realizacji umowy.

Ponadto realizowano następujące zadania:

- kontrolowano funkcjonowanie wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych utworzonych ze środków PFRON na mocy umów zawartych z Prezydentem Miasta Siedlce,
- prowadzono ewaluację programów dla projektów funduszu celowego,
- prowadzono doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne,
- udzielano informacji pracodawcom dotyczących dofinansowań ze środków PFRON,
- informowano o uprawnieniach osób niepełnosprawnych,
- współpraca z Miejską Społeczną Radą d/s Osób Niepełnosprawnych,
- prowadzono sprawozdawczość i rozliczenia finansowe ze środków PFRON oraz udzielonej pomocy publicznej dla przedsiębiorców.

Ze środków PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II”

Miasto Siedlce zawarło w roku 2015 umowę w obszarze D Programu dotyczącym likwidacji barier transportowych - zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych dla Warsztatu Terapii Zajęciowej - kwota dofinansowania 78 000 zł.

Rozliczono dofinansowanie a w 2020 roku WPS prowadził ewaluację „Programu”.

W roku 2020 organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych otrzymały ze środków Miasta Siedlce dofinansowanie na następujące zadania:

Wnioskodawca	Nazwa zadania	Dotacja
Polski Związek Głuchych Koło Terenowe w Siedlcach	Kultura i rekreacja dla niesłyszących	20.000,00
Polski Związek Niewidomych Okręg Mazowiecki w Warszawie Koło Siedlce	Jubileuszowe Obchody Dnia Białej Laski - 70 lat istnienia Polskiego Związku Niewidomych w Siedlcach	5.000,00
Polski Związek Niewidomych Okręg Mazowiecki w W-wie Koło Siedlce	Choinka z Mikołajem na sportowo	2.500,00
Siedleckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Zespołem Downa "Zawsze Razem" w Siedlcach	„Jestem taki jak Ty”- grupowe zajęcia uspołeczniające z elementami logopedii, SI i muzykoterapii dla dzieci z Zespołem Downa	9.000,00
Siedleckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „Przystań”	Plener artystyczny i rekreacja dla osób niepełnosprawnych „Dźwirzyno - 2020”	20.000,00
Stowarzyszenie Sportowe Osób Niepełnosprawnych „Start” w Siedlcach	Organizacja imprez, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych	12.000,00
Stowarzyszenie "Amazonki Siedleckie" w Siedlcach	Ćwiczenie to moje zdrowie	7.912,43
Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Diecezji Siedleckiej w Siedlcach	Rozwijanie umiejętności artystycznych i twórczych osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie kół zainteresowań	6.500,00
Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Diecezji Siedleckiej w Siedlcach	Letni plener artystyczny zakończony konkursem i wystawa prac osób niepełnosprawnych	12.000,00
Siedleckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Zespołem Downa „Zawsze Razem” w Siedlcach	„Wyginam śmiało ciało” - grupowe zajęcia aktywizujące ruchowo dzieci z Zespołem Downa	5.000,00
Stowarzyszenie "Amazonki Siedleckie" w Siedlcach	Policz się z rakiem	7.845,19
Fundacja „Żółty Latawiec” w Siedlcach	„Niezgrane dzieci” - diagnoza nozologiczna, diagnoza integracji sensorycznej i badanie słuchu	20.000,00
Polskie Stowarzyszenie Diabetyków O/Miejsko-Powiatowy w Siedlcach	Lepiej zapobiegać niż leczyć	6.323,26

2. Wydział Edukacji

Stworzenie możliwości kształcenia osób niepełnosprawnych od poziomu przedszkola poprzez szkołę podstawową, szkołę ponadgimnazjalną, szkołę ponadpodstawową aż po kształcenie na poziomie szkoły wyższej.

Miasto Siedlce zapewnia możliwość kształcenia osób niepełnosprawnych na wszystkich etapach edukacyjnych, od przedszkola po szkoły ponadpodstawowe.

W 2020 roku w przedszkolach i szkołach prowadzonych przez Miasto Siedlce kształcenie osób niepełnosprawnych realizowane było w oparciu o system oddziałów integracyjnych oraz edukację włączającą.

Oddziały integracyjne, podobnie jak w latach ubiegłych, były zorganizowane w jednostkach:

1. Miejskim Przedszkolu Integracyjnym nr 20,
2. Miejskim Przedszkolu nr 21 z Oddziałami i Integracyjnymi,
3. Miejskim Przedszkolu Nr 27 z Oddziałami Integracyjnymi,
4. Szkole Podstawowej nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki,
5. Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 6 im. Władysława Broniewskiego,
6. Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 im St. Staszica, w skład którego również wchodzi szkoły ponadpodstawowe wszystkich typów.

Obiekty tych szkół są w pełni dostosowane do kształcenia uczniów, w tym uczniów z niepełnosprawnościami aparatu ruchu.

W coraz większym stopniu realizowane były również działania na rzecz edukacji włączającej, po to aby osoby niepełnosprawne mogły uczęszczać do szkół i przedszkoli ogólnodostępnych. Uczeń, na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez zespół orzekający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, ma otrzymać wsparcie w szkole. To gwarantuje mu prawo oświatowe. Dyrektor szkoły wraz z nauczycielami ma obowiązek dostosować sposób organizacji zajęć szkolnych do wskazań zawartych w tym dokumencie oraz potrzeb ucznia, które zostaną rozpoznane podczas wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia. Szkoła ma obowiązek opracować dla ucznia indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny. W tym programie ma być określone jakimi zajęciami uczeń będzie objęty i w jakiej formie będą one realizowane. W praktyce część zajęć uczeń ma z rówieśnikami w klasie lub mniejszej grupie, a część zajęć jest prowadzona w formie indywidualnej w ramach kształcenia specjalnego. Wszystko zależy od indywidualnych potrzeb ucznia.

W *Miejskim Przedszkolu Integracyjnym nr 20* w roku 2020 z edukacji przedszkolnej korzystało 119 dzieci. W Przedszkolu funkcjonuje 6 grup integracyjnych. Do 6 grup integracyjnych uczęszcza 27 dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego o różnych niepełnosprawnościach, w tym 10 dzieci z niepełnosprawnościami sprzężonymi, 7 dzieci z autyzmem i zespołem Aspergera, z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją - 5 dzieci, słabosłyszący – 2 dzieci, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – 3 dzieci.

Wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka objętych jest 34 dzieci.

W każdej grupie wiekowej obok nauczycieli wychowania przedszkolnego (11 osób) zatrudnionych jest 6 nauczycieli wspomagających w pełnym wymiarze godzin - 20 każdy. Za zgodą organu prowadzącego od dnia 1 września 2020 r. dodatkowo zatrudniony został 1 nauczyciel wspomagający. Łącznie Przedszkole zatrudnia 7 nauczycieli współorganizujących kształcenie dzieci niepełnosprawnych. Do realizacji zajęć rewalidacyjnych placówka zatrudnia specjalistów:

1 etat: psychologa (22 godz.), nauczyciel usprawniania ruchowego (20 godz.), dwóch logopedów w wymiarze : 1 i ½ etatu , terapeuta SI w wymiarze 15,5 godziny.

W roku 2020 do realizacji zadań wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka zatrudniono pedagoga o specjalności: wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w wymiarze: 8,5 godz. psycholog w wymiarze: 21 godz. terapeuta SI/rehabilitant ruchowy: 16,5 godz.; logopeda w wymiarze 22 godz. Koszt zatrudnienia nauczycieli wspomagających wyniósł: 505.223,13 zł, koszt zajęć specjalistycznych wyniósł: 204.874,07 zł, a koszt zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju wyniósł: 163.428,95 zł

Do *Miejskiego Przedszkola nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi* w roku 2020 uczęszczało 15 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego i 16 dzieci z opinią o wczesnym wspomaganie rozwoju. Obecnie w Przedszkolu funkcjonują 2 oddziały integracyjne, w których uczy się 9 dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, natomiast 6 dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego uczy się w oddziałach ogólnodostępnych. Na terenie przedszkola funkcjonują dobrze wyposażone w pomoce i sprzęt – gabinet logopedyczny, psychologiczny, sala Integracji Sensorycznej, gdzie dzieci otrzymują specjalistyczną pomoc. Budynek Przedszkola jest częściowo dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dzieci uczęszczają na zajęcia rewalidacyjne oraz zajęcia z wczesnego wspomaganie rozwoju. Przedszkole zatrudnia logopedę, psychologa, terapeutę SI, rehabilitanta, a w oddziałach integracyjnych nauczycieli wspomagających. Dzieci niepełnosprawne w pełni uczestniczą w życiu Przedszkola. Biorą aktywny udział w imprezach, konkursach, wycieczkach organizowanych w przedszkolu jak i poza nim. Obecnie w przedszkolu nie ma dzieci objętych systemem indywidualnego nauczania ani dzieci objętych dowożeniem.

Miejskie Przedszkole nr 27 z Oddziałami Integracyjnymi prowadzi 7 grup integracyjnych oraz 2 grupy specjalne dla dzieci z autyzmem i niepełnosprawnościami sprzężonymi. Do Przedszkola uczęszcza 45 dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, z czego 35 posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, a 10 tylko opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju.

W Przedszkolu poza nauczycielami wychowania przedszkolnego pracują: nauczyciele wspierający o specjalnościach oligofrenopeda, surdopeda, tyflopeda, terapeuta pedagogiczny, psychologowie, neurologopedzi, logopedzi, terapeuci integracji sensorycznej, nauczyciele usprawniania ruchowego.

Koszty związane z wynagrodzeniami osób pracujących z dziećmi niepełnosprawnymi wyniosły w analizowanym okresie 1.413.598,59 zł. Zakupiono komputery do prowadzenia diagnozy potrzeb i możliwości dzieci do gabinetu terapeutów integracji sensorycznej, logopedy i psychologa. W Przedszkolu obecnie jest 7 gabinetów specjalistycznych. Na wyposażenie gabinetów i sal w niezbędny sprzęt i pomoce dydaktyczne wydatkowano – 9.991,90 zł.

W *Szkole Podstawowej nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi* od stycznia do czerwca 2020 roku było 74 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. 52 uczniów z orzeczeniami uczyło się w 13 oddziałach integracyjnych, natomiast 19 uczniów z orzeczeniem w 8 oddziałach ogólnodostępnych, a także 1 uczeń w klasie sportowej.

Od września do grudnia 2020 roku w szkole podstawowej uczyło się 76 uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. W 14 oddziałach integracyjnych uczyło się 57 uczniów z orzeczeniem, a 18 uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uczyło się w 9 oddziałach ogólnodostępnych, a jeden w klasie sportowej. Dla nowych posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego opracowano Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne. Na ich podstawie zorganizowano specjalistyczne formy pomocy: opiekę psychologa i pedagoga, którą objęto 70 uczniów, terapię logopedyczną dla 48 uczniów, terapię pedagogiczną dla 56 osób, socjoterapię dla 4 osób, terapię integracji sensorycznej dla 35 osób, usprawnianie ruchowe dla 18 uczniów, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne dla 41 uczniów. Od września 2020 roku w szkole 19 uczniów ma zorganizowane nauczanie częściowo zindywidualizowane, a 1 uczeń realizuje nauczanie domowe.

W swojej pracy Szkoła realizuje ideę kształcenia integracyjnego na zasadach humanizmu edukacyjnego. W toku edukacji Szkoła realizuje wspólne podstawy programowe dostosowane do

możliwości i potrzeb dziecka, pracuje także metodami aktywnymi. Szkoła włącza uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych w życie klasy, samorządu uczniowskiego, wolontariatu, a także w akcje społeczne. Szkoła koncentruje się na mocnych stronach ucznia, współpracy z rodzicami, opiekunami prawnymi, ponieważ ich udział jest niezbędny w skutecznym pomaganiu dziecku. Już w toku rekrutacji, w maju, pracownicy szkoły spotykają się z uczniami o SPE i ich rodzicami, aby jak najlepiej rozpoznać potrzeby uczniów.

Na podstawie stworzonych IPET-ów uczniowie zostali objęci wsparciem psychologiczno-pedagogicznym. Dostosowano im również metody i formy pracy do ich indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych. Otrzymali pomoc specjalistyczną zgodnie z zaleceniami poradni: terapia pedagogiczna, terapia logopedyczna, terapia SI, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, socjoterapia, usprawnianie ruchowe, wsparcie psychologa i pedagoga. Uczniowie mieli możliwość skorzystania warsztatów oraz indywidualnych konsultacji związanych z dalszym kierunkiem kształcenia.

Tworzenie optymalnych warunków do rozwoju młodzieży niepełnosprawnej wymaga organizacji odpowiednich zajęć specjalistycznych, korygujących ograniczenia psychofizyczne. Zajęcia integracji sensorycznej pozwalają na usprawnienie motoryczne, dają również możliwość relaksu dla uczniów z problemami emocjonalnymi. Terapia logopedyczna umożliwia młodzieży z zaburzeniami mowy, niedosłuchem, autyzmem doskonalenie umiejętności komunikacji. Niezbędnym warunkiem rozwoju uczniów niepełnosprawnych, doświadczających trudności w funkcjonowaniu szkolnym, jest udział w terapii pedagogicznej. Dzięki systematycznym ćwiczeniom korekcyjno-kompensacyjnym uczniowie podnoszą poziom umiejętności grafomotorycznych, manualnych, percepcji wzrokowej i słuchowej, koncentracji uwagi, procesów myślenia i pamięci. Podnoszą swoje możliwości intelektualne i kompetencje życiowe, a tym samym wzrasta ich samoocena i poczucie wartości. Zajęcia socjoterapii i zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, uczą radzenia sobie z trudnymi emocjami, sprzyjają poznawaniu i wdrażaniu w życie ogólnie przyjętych norm i zasad. Od tego roku szkolnego Szkoła poszerzyła ofertę zajęć dla uczniów o zajęcia kształtujące kompetencje emocjonalno-społeczne poprzez sport. Zajęcia są prowadzone przez nauczycieli wychowania fizycznego, którzy odbyli kurs w zakresie prowadzenia Treningu Umiejętności Społecznych.

Ogromną rolę w polepszaniu funkcjonowania w Szkole uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi odgrywają zajęcia wyrównawcze prowadzone przez nauczycieli wspierających. Podczas takich zajęć każdy uczeń otrzymuje adekwatną do potrzeb pomoc w nauce. Nieodzowną formą wsparcia ucznia o SPE jest opieka psychologa i pedagoga, która odbywa się najczęściej w formie indywidualnych, cyklicznych spotkań. W celu zapewnienia pełnej opieki uczniom niepełnosprawnym w szkole funkcjonuje świetlica, której zadaniem jest również pomoc w nauce. Uczniowie niepełnosprawni mogą również korzystać z możliwości dowożenia do szkoły.

Ważnym aspektem kształcenia integracyjnego jest włączanie młodzieży niepełnosprawnej do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności szkolnej. Klasy integracyjne organizują wycieczki, wyjścia do kina i teatru, muzeów oraz wyjazdy rekreacyjne. W Szkole pracuje kilka grup teatralnych, tanecznych, plastycznych, fotograficznych, redakcyjnych i w każdej są uczniowie z klas integracyjnych. Uczniowie o SPE włączają się w zbiórki żywności prowadzone przez Caritas, Uczniowie uczestniczą w warsztatach profilaktycznych. Uczniowie niepełnosprawni włączają się także w redagowanie gazetki szkolnej, na łamach której zamieszczają swoje refleksje związane z niepełnosprawnością. Wychowawcy i pedagodzy oraz psycholog współpracują z rodzicami, wspierając ich w sytuacjach kryzysowych, konsultują ważne decyzje dotyczące dzieci prowadzone są konsultacje w celu pełnego zdiagnozowania potrzeb edukacyjnych i zdrowotnych dzieci.

Kadra pedagogiczna systematycznie podnosi swoje kwalifikacje, aby coraz skuteczniej tworzyć odpowiednie warunki do rozwoju młodzieży niepełnosprawnej, odpowiadając na ich potrzeby edukacyjne.

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 6 w Siedlcach zapewnia możliwość kształcenia osób niepełnosprawnych razem ze sprawnymi rówieśnikami dzięki budynkowi dostosowanemu w

pełni do potrzeb uczniów niepełnosprawnych ruchowo oraz wykwalifikowanej kadrze pedagogicznej

W 2020 r. w I półroczu w Szkole funkcjonowały 28 oddziały integracyjne na poziomie kl. I – VIII:

2 klasy pierwsze - łącznie 31 uczniów, w tym 5 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 2 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną
- 1 dziecko niepełnosprawne ruchowo
- 1 dziecko z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 1 dziecko słabowidzące

3 klasy drugie – łącznie 49 uczniów, w tym 9 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 2 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną
- 2 dzieci niepełnosprawnych ruchowo
- 1 dziecko z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
- 1 dziecko słabowidzące
- 2 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 1 dziecko niesłyszające

4 klasy trzecie – łącznie 61 uczniów, w tym 11 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 3 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną
- 2 dzieci niepełnosprawnych ruchowo
- 3 dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
- 2 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 1 dziecko słabosłyszające

2 klasy czwarte – łącznie 32 uczniów w tym, 9 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 5 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną
- 1 dziecko słabowidzące
- 2 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 1 dziecko słabosłyszające

4 klasy piąte – łącznie 70 uczniów, w tym 11 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 1 dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną
- 1 dziecko niepełnosprawne ruchowo
- 1 dziecko z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
- 7 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 1 dziecko słabosłyszające

5 klas szóstych – łącznie 83 uczniów, w tym 15 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 4 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną
- 3 dzieci niepełnosprawnych ruchowo
- 8 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

4 klasy siódme – łącznie 66 uczniów, w tym 16 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 4 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną
- 4 dzieci niepełnosprawnych ruchowo
- 1 dziecko z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
- 4 dzieci słabowidzących
- 2 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 1 dziecko słabosłyszające

4 klasy ósme – łącznie 66 uczniów, w tym 17 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 2 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną
- 3 dzieci niepełnosprawnych ruchowo
- 5 dzieci słabowidzących
- 3 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 1 dziecko niesłyszające
- 3 dzieci słabosłyszających

Uczęszczało do nich łącznie 459 uczniów, w tym 93 z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego.

W II półroczu 2020 r. w Szkole funkcjonowały 27 oddziały integracyjne na poziomie kl. I – VIII:

3 klasy pierwsze - łącznie 52 uczniów, w tym 8 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 5 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 1 dziecko niepełnosprawne ruchowo
- 1 dziecko z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
- 1 dziecko słabowidzące

2 klasy drugie – łącznie 34 uczniów, w tym 5 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 1 dziecko z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 1 dziecko niepełnosprawne ruchowo
- 1 dziecko słabowidzące
- 2 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną

3 klasy trzecie – łącznie 53 uczniów, w tym 10 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 2 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 3 dzieci niepełnosprawne ruchowo
- 1 dziecko z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
- 1 dziecko słabowidzące
- 2 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną
- 1 dziecko niesłyszące

4 klasy czwarte – łącznie 61 uczniów w tym, 10 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 3 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 3 dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
- 3 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną
- 1 dziecko słabosłyszące

4 klasy piąte – łącznie 32 uczniów, w tym 11 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 3 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 1 dziecko słabowidzące
- 5 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną
- 2 dzieci słabosłyszących

3 klasy szóste – łącznie 71 uczniów, w tym 9 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 5 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 1 dziecko niepełnosprawne ruchowo
- 1 dziecko z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym
- 1 dziecko słabosłyszące
- 1 dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną

5 klas siódmych – łącznie 81 uczniów, w tym 14 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 8 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 3 dzieci niepełnosprawnych ruchowo
- 3 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną

4 klasy ósme – łącznie 67 uczniów, w tym 17 o szczególnych potrzebach edukacyjnych:

- 3 dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 4 dzieci niepełnosprawne ruchowo
- 4 dzieci słabowidzące
- 1 dziecko słabosłyszące
- 4 dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną
- 1 dziecko z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczęszczało łącznie 451 uczniów, w tym 84 z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Uczniowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego korzystają również z możliwości *pracy indywidualnej lub w grupie do pięciu osób* na przedmiotach sprawiających im największe trudności.

w pierwszym półroczu 2020r.:

w klasie Ia: 1 uczeń – 11g/tyg. od 2.01.2020 r. do 26.06.2020 r.

w klasie 1b: 1 uczeń – 7g/tyg. od 2.01.2020 r. do 2.02.2020 r.
 10g/tyg. od 3.02.2020 r. do 26.06.2020 r.
 w klasie 4a: 1 uczeń – 7 g/tyg. od 7.01.2020 r. do 26.06.2020 r.
 w klasie 5b: 1 uczeń – 5g/tyg. od 2.01.2020 r. do 26.06.2020 r.

w drugim półroczu 2020r.:

w klasie 2a: 1 uczeń – 11g/tyg. od 1.09.2020 r. do 31.12.2020 r.
 w klasie 2b: 1 uczeń – 12 g/tyg. od 1.08.2020 r. do 31.12.2020 r.
 w klasie 4a: 1 uczeń – 12g/tyg. od 1.08.2020 r. do 31.12.2020 r.
 w klasie 5a: 1 uczeń – 7g/tyg. od 1.09.2020 r. do 31.12.2020 r.
 w klasie 6b: grupa składająca się z 2 uczniów – 9g/tyg. od 1.09.2020 r. do 31.12.2020 r.

W związku z nauczaniem integracyjnym w Szkole zatrudniono następujących pracowników:

- 29 nauczycieli wspierających,
- 2 psychologów,
- 1 pedagoga,
- 3 logopedów (2 etaty),
- 3 nauczycieli terapii pedagogicznej (ponad 2 etaty),
- 3 terapeutów pedagogicznych – integracja sensoryczna,
- 1 terapeuta pedagogiczny – ruchowy,
- 1 terapeuta pedagogiczny (surdopedagog, tyflop pedagog, oligopedagog),
- 6 pomocy nauczyciela (w obowiązkach mają również opiekę nad uczniami podczas dowożenia).

Dla uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego zostały opracowane indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne, które dostosowują metody i formy kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci. Zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej zorganizowano następujące zajęcia specjalistyczne:

Rodzaj zajęć	I półrocze 2020 Liczba uczniów	II półrocze 2020 Liczba uczniów
<i>Terapia logopedyczna</i>	49	41
<i>Integracja Sensoryczna</i>	62	59
<i>Terapia pedagogiczna</i>	49	42
<i>Terapia psychologiczna</i>	94	63
<i>Zajęcia z pedagogiem</i>	1	-
<i>Rewalidacja ruchowa</i>	20	16
<i>Zajęcia z surdopedagogiem</i>	14	10
<i>Zajęcia z tyflop pedagogiem</i>	16	9
<i>Zajęcia z oligofrenopedagogiem</i>	17	15
<i>Zajęcia socjoterapeutyczne</i>	3	3
<i>Trening umiejętności społecznych</i>	33	29
<i>Alternatywne metody komunikacji</i>	-	1

Uczniowie niepełnosprawni mają możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu Szkoły. Uczniowie klas integracyjnych przygotowują uroczystości klasowe, szkolne i dla rodziców. Wychowawcy systematycznie organizują wycieczki, biwaki, wyjścia do kina, teatru, itp. Uczniowie korzystają z bogatej oferty zajęć artystycznych i kół zainteresowań. Biorą udział w konkursach, przeglądach teatralnych, plastycznych, wokalnych, tanecznych i osiągają w nich liczne sukcesy.

Szacowany ogółem koszt prowadzenia nauczania integracyjnego w 2020 r. wyniósł 4.048.022 zł.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3, jako jedyna w subregionie siedleckim, prowadzi kształcenie osób niepełnosprawnych na poziomie ponadpodstawowym i ponadgimnazjalnym w oddziałach integracyjnych, w których zatrudniony jest drugi nauczyciel – nauczyciel wspomagający.

Według stanu na koniec 2020 r. w zespole szkół kształcenie specjalne odbywa się w 23 oddziałach, 3 uczniów uczy się w klasach ogólnodostępnych. 108 uczniów posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym 105 ma orzeczenie o różnego rodzaju niepełnosprawnościach.

W VIII Liceum Ogólnokształcącym zorganizowano 8 oddziałów integracyjnych:

- dwa oddziały w klasie pierwszej:

- z rozszerzoną historią, wiedzą o społeczeństwie i językiem angielskim;
- z rozszerzoną biologią, wiedzą o społeczeństwie i językiem angielskim

- cztery oddziały w klasie drugiej:

dwa oddziały w klasie drugiej na podbudowie gimnazjum:

- z rozszerzoną biologią, geografią i wiedzą o społeczeństwie
- z rozszerzoną biologią, informatyką i językiem angielskim

dwa oddziały w klasie drugiej na podbudowie szkoły podstawowej:

- z rozszerzoną biologią, geografią i wiedzą o społeczeństwie
- z rozszerzoną biologią, informatyką i językiem angielskim

dwa oddziały w klasie trzeciej na podbudowie gimnazjum:

- z rozszerzoną biologią, geografią i wiedzą o społeczeństwie
- z rozszerzoną biologią, informatyką i językiem angielskim

W *Technikum Nr 3* nie ma obecnie klas integracyjnych, a kilku uczniów z niepełnosprawnościami uczy się w klasach ogólnodostępnych.

W Branżowej Szkole I stopnia nr 3 w klasie I zostały zorganizowane 4 oddziały integracyjne:

- mechanik pojazdów samochodowych
K1: Diagnostyka i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych
- elektromechanik pojazdów samochodowych
K1: Diagnostyka oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych
- cukiernik
K1: Produkcja wyrobów cukierniczych
- kucharz
K1: Sporządzanie potraw i napojów

W Branżowej Szkole I stopnia nr 3 w klasie II na podbudowie gimnazjum zorganizowano cztery oddziały:

- mechanik pojazdów samochodowych
K1: Diagnostyka i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych
- elektromechanik pojazdów samochodowych
K1: Diagnostyka oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych
- cukiernik
K1: Produkcja wyrobów cukierniczych
- kucharz
K1: Sporządzanie potraw i napojów

w klasie II na podbudowie szkoły podstawowej zorganizowano 5 oddziałów:

- mechanik pojazdów samochodowych
K1: Diagnostyka i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych
- elektromechanik pojazdów samochodowych
K1: Diagnostyka oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych
- cukiernik

K1: Produkcja wyrobów cukierniczych
oddział integracyjny

- kucharz

K1: Sporządzanie potraw i napojów

W klasie III zostały zorganizowane 3 oddziały integracyjne o profilu:

- cukiernik (produkcja wyrobów cukierniczych),
- kucharz (sporządzanie potraw i napojów)
- elektromechanik pojazdów samochodowych (diagnostowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 roku w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309) w każdym oddziale integracyjnym uczy się od 3 do 5 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Nauczyciele przedmiotów ogólnych i zawodowych dostosowują programy nauczania do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Stale modyfikują metody i formy pracy, wprowadzają ciekawe rozwiązania edukacyjne. W okresie pandemii, nauczyciele wspomagający swoje zadania wychowawcze, rewalidacyjne realizowali w formie zdalnej i stacjonarnej poprzez platformy Teams i Zoom, dziennik elektroniczny. W wielu przypadkach nauczyciele wspomagający zakładali grupy wsparcia na komunikatorze społecznościowym Messenger w celu bieżącego kontaktu z uczniami integracyjnymi, sprawniejszego udzielania im niezbędnego wsparcia oraz pomocy zarówno technicznej, jak i dydaktycznej. By integracja mogła sprawnie funkcjonować, w Szkole działa Zespół Psychologiczno – Pedagogiczno – Integracyjny, na czele z pedagogiem szkolnym. W skład Zespołu wchodzi również nauczyciele wspomagający, terapeuci pedagogiczni, rehabilitant, logopeda oraz psycholog szkolny. Członkowie Zespołu ustalają działania na dany rok szkolny, organizują Pikniki Integracyjne, Dni Integracji, przygotowują dokumentację związaną z kształceniem osób niepełnosprawnych oraz co najważniejsze, usprawniają młodzież z deficytami zdrowotnymi. Nauczyciele wspomagający wspólnie z innymi nauczycielami skupiają się na pracy edukacyjnej i wychowawczej, realizują zintegrowane działania i przedsięwzięcia określone w programie. W szczególności prowadzą zajęcia dodatkowe odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe, edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów. Nauczyciele wspomagający prowadzą zajęcia rewalidacyjne, podczas których usprawniają dysfunkcje uczniów. Program spotkań rewalidacyjnych jest dopasowywany do osoby, która ma być nimi objęta. Jest on szczegółowo realizowany wraz z jego ewaluacją. Nauczyciele wspomagający pełnią zazwyczaj funkcję wychowawców klas, dzięki czemu mają stały kontakt z młodzieżą i rodzicami wychowanków.

Uczniowie wymagający specjalistycznej pomocy korzystają z zajęć terapii pedagogicznej oraz psychologicznej. Nauczyciele – specjaliści szczególnie zwracają uwagę na prawidłową adaptację uczniów integracyjnych w nowym środowisku, na wzmacnianie poczucia wartości i wspieranie ich w rozwijaniu relacji rówieśniczych, funkcjonowaniu w grupie.

Pedagog szkolny podejmuje działania na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi we współpracy z rodzicami, nauczycielami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną oraz z innymi instytucjami. Rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje ewentualne niepowodzenia szkolne. W trudnych sytuacjach motywuje młodzież do wysiłku, monitoruje ich postępy a także wspiera ich zdolności, umiejętności. Prowadzi systematycznie indywidualną terapię pedagogiczną.

Psycholog szkolny otacza opieką psychologiczną uczniów, szczególnie tych wymagających dodatkowego wsparcia. Prowadzi indywidualną terapię psychologiczną, pracuje nad rozwojem umiejętności społecznych wychowanków. Skupia się na kształceniu asertywnej komunikacji, radzeniu sobie z negatywnymi emocjami, wzmacnianiu poczucia wartości uczniów i odkrywaniu ich mocnych stron. Podejmuje działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych.

Terapeuci pedagogiczni prowadzą terapię pedagogiczną uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce. Zainteresować, zmobilizować, zachęcić, wyjaśnić, zrozumieć, pomóc, wprowadzić odpowiednie korekty, nie oceniać za pomocą stopni, szukać sposobów przewycięzania trudności, to swoiste „wytyczne” dla pedagoga prowadzącego terapię. Systematyczne wykonywanie ćwiczeń pod kierunkiem nauczyciela terapeuty umożliwi lepsze funkcjonowanie ucznia w szkole, zapobiega powstawaniu niepowodzeń szkolnych i sprzyja wszechstronnemu rozwojowi uczniów poprzez eliminowanie zaburzonych funkcji rozwojowych.

Rehabilitant systematycznie prowadzi indywidualne zajęcia rehabilitacyjne wspomagające dysfunkcje ruchowe uczniów w schorzeniach neurologicznych lub ortopedycznych. Wykonuje ćwiczenia zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego. Pracuje metodami proprioceptywnej neuromobilizacji PNF, metodą NDT Bobath i Metodą Vojty.

Logopeda prowadzi zajęcia logopedyczne z uczniami wymagającymi takiej terapii. Wprowadza ćwiczenia mające na celu zmniejszanie dysfunkcji aparatu mowy.

Ze względu na charakter pracy placówki, szczególny nacisk Szkoła kładzie na uczenie tolerancji i akceptacji drugiego człowieka. Obecność uczniów niepełnosprawnych wpływa korzystnie na kształtowanie wrażliwości u pozostałych uczniów. Pełnosprawni rówieśnicy stali się bardziej otwarci i empatyczni, chętnie uczestniczą w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi systematycznie włączają się w działania Szkoły. Angażują się podczas organizacji imprez, przedstawień, licznych uroczystości szkolnych. Biorą udział w zajęciach dodatkowych oraz wspierają pracę Samorządu Uczniowskiego. Wielu z nich z powodzeniem startowało w konkursach, zawodach na szczeblu szkolnym, miejskim, wojewódzkim a nawet ogólnopolskim. Istotnym celem Szkoły jest ukształtowanie sylwetki absolwenta jako dojrzałego człowieka o określonej postawie moralno - społecznej. Niezmiernie cieszy nas fakt, iż rodzice uczniów niepełnosprawnych wyrażają się o Szkole w sposób pozytywny, rekomendując ją innym ludziom.

Szkoła stara się śledzić ich dalszy rozwój edukacyjny, zawodowy oraz start w dorosłe życie.

W 2020 roku Szkoła oprócz wyżej wymienionych, prowadzonych systematycznie działań terapeutycznych – wspierających uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi podejmowała następujące działania:

- nauczyciele wspomagający wraz z uczniami niepełnosprawnymi przygotowywali akademie i inne uroczystości szkolne, uczniowie śpiewali w chórze szkolnym, pomagali wykonywać dekoracje na akademie i inne uroczystości szkolne, przygotowywali prezentacje multimedialne, gazetki dotyczące krwiodawstwa, brali udział w działalności charytatywnej – Szlachetna Paczka,
- uczniowie niepełnosprawni wspólnie z wychowawcami i nauczycielami wspomagającymi kontynuują akcję „Pole Nadziei”, w ramach której przygotowywali wspólnie z uczniami kartki świąteczne dla pensjonariuszy ZOL,
- na stronie internetowej szkoły stale była uaktualniana zakładka „Integracja”,
- uczniowie z klas integracyjnych brali udział w wielu akcjach charytatywnych organizowanych na terenie Szkoły.
-

W Szkole Podstawowej Nr 12 im. Kornela Makuszyńskiego realizowane są zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami z terenu Miasta Siedlce. Dla uczniów tych zorganizowane są zajęcia terapeutyczne, logopedyczne i zajęcia usprawniające ruchowo. Zajęcia są realizowane od 2001 roku w ramach Miejskiego Programu działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych. Obecnie z zajęć tych korzysta 26 dzieci.

W 2020 r. koszt zatrudnienia nauczyciela terapeuty wyniósł 45.759,38 zł, logopedy 25.001,45 zł, nauczyciela prowadzącego zajęcia usprawniające ruchowo 38.360,88 zł.

W 2020 r. Szkoła nie ponosiła kosztów dowozu. Dzieci na zajęcia pozalekcyjne są doprowadzane lub przywożone przez rodziców własnym transportem.

Warto odnotować wzrost rzeczowego i finansowego wsparcia kształcenia dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami także w innych jednostkach, również niepublicznych prowadzonych przez osoby prawne i osoby fizyczne.

W roku 2020 *Miejskie Przedszkole Nr 3* zapewniało opiekę, wychowanie i nauczanie dzieciom niepełnosprawnym wraz z realizacją orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego i opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju. W okresie 1.01.2020-31.08.2020 r. dzieci objętych opieką i wychowaniem było 11, w tym: 4 z autyzmem i zespołem Aspergera, 3 z ruchową niepełnosprawnością, w tym z afazją, 2 z niepełnosprawnością intelektualną, a także 2 z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Od 1 września 2020 r. do Przedszkola uczęszcza 7 dzieci z niepełnosprawnościami, w tym: 4 z autyzmem i zespołem Aspergera, 2 z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, 1 z niepełnosprawnością intelektualną. Realizacja orzeczeń odbywała się zarówno w grupie rówieśniczej poprzez edukację włączającą, jak też poprzez realizację zajęć specjalistycznych indywidualnych lub w małych grupach. W analogicznych okresach, jak wyżej, Przedszkole realizowało zajęcia z wczesnego wspomaganie rozwoju, odpowiednio dla 20 i 14 dzieci. Przedszkole posiada trzy gabinety terapeutyczne zorganizowane i dobrze wyposażone w sprzęt specjalistyczny i pomoce dydaktyczne, w tym dwa specjalistyczne: gabinet integracji sensorycznej i gabinet pedagogiczno-logopedyczny. Ponadto dla dzieci z trudnościami adaptacyjnymi i emocjonalno- społecznymi Przedszkole realizuje zajęcia treningu umiejętności społecznych. Ponadto w czasie 1.01.2020 - 31.08.2020 r. Przedszkole realizowało indywidualne roczne przygotowanie przedszkolne dla chorego dziecka na terenie domu rodzinnego w wymiarze 4 godziny tygodniowo oraz zapewniało realizację wczesnego wspomaganie na terenie domu rodzinnego w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

Do *Miejskiego Przedszkola nr 15* w 2020 roku uczęszczało 3 dzieci sześciolletnich z orzeczeniami do kształcenia specjalnego. Przedszkole w roku szkolnym 2019/2020 zorganizowało oddział integracyjny. Dzieci zostały wsparte zajęciami rewalidacyjnymi przez specjalistów: terapeutę SI, logopedy, psychologa, i pedagoga specjalnego.

Dzieci z niepełnosprawnościami z orzeczeniami do kształcenia specjalnego objęte były wsparciem i opieką także w *MP nr 25* i *MP nr 26*, a także w oddziale przedszkolnym w *SP nr 9*.

W obszarze wychowania przedszkolnego zadania wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci realizowały także niepubliczne jednostki oświaty:

1. Niepubliczne Przedszkole „Tulinkowo”,
2. Niepubliczne Przedszkole „Aleksandra”,
3. Niepubliczne Przedszkole „Chatka Pikabu”,
4. Przedszkole Niepubliczne „Pinokio”,
5. Przedszkole Niepubliczne „Kraina Fantazji”,
6. „Zameczek” Niepubliczne Przedszkole Aktywności Twórczej Montessori,
7. Niepubliczne Przedszkole „Żółty Latawiec” – w największym zakresie,
8. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Żółty Latawiec”,
9. Katolicka Szkoła Podstawowa im. Bł. Ks. Jerzego Popiełuszki – oddział przedszkolny.

Dotacje z budżetu Miasta Siedlca do wymienionych wyżej jednostek oświaty na zadania wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci osiągnęły w 2020 roku niebagatelny poziom 3.908.256,67 zł.

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej stwarza możliwości kształcenia się osobom niepełnosprawnym np. z obniżoną sprawnością intelektualną, z obniżoną sprawnością funkcjonowania społecznego, z obniżoną sprawnością komunikowania się, z obniżoną sprawnością psychofizyczną z powodu chorób somatycznych - np. cukrzyca, z wyłączeniem osób niepełnosprawnych ruchowo, które poruszają się na wózkach inwalidzkich. W Szkole uczniowie niepełnosprawni mają prawo do kształcenia specjalnego dostosowanego do ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych. Praca z uczniem niepełnosprawnym odbywa się w oparciu o indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, zawierający zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów podejmowane wobec dziecka.

Nadmienić jednak trzeba, że w tej szkole osoby niepełnosprawne ruchowo napotkają bariery architektoniczne tj. strome, wąskie schody z parteru na piętro, wąskie korytarze, brak windy czy podnośnika. Są to utrudnienia występujące w budynku, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania, uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Oczywiście nie jest to jedyna szkoła posiadające takie warunki. Problem dotyczy wszystkich obiektów wielokondygnacyjnych budowanych wiele lat temu, gdy przepisy budowlane w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie nie przewidywały projektowania i wyposażania budynku w dźwig osobowy.

W Szkole Podstawowej nr 2 im. Gabriela Narutowicza w roku 2020 uczyło się 10 uczniów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (choroby somatyczne i zagrożeniem niedostosowaniem społecznym). Ponadto aż 84 uczniów posiadało opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej. Wszyscy uczniowie indywidualnie mają dostosowane formy i metody pracy na lekcjach, zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej.

W 2020 r. do Szkoły Podstawowej nr 4 im. Adama Mickiewicza w okresie: 1.01.2020 – 1.09.2020 r. uczęszczało 22 uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, a w okresie od 1.09.2020 r. do 31.12.2020 r. – 20 uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Zatrudnionych było 8 nauczycieli współorganizujących kształcenie uczniów niepełnosprawnych. Uczniowie niepełnosprawni byli objęci terapią pedagogiczną, logopedyczną, socjoterapią, treningiem umiejętności społecznych.

Główne wejście do szkoły wyposażone jest w podjazd dla osób niepełnosprawnych.

W Szkole znajduje się toaleta dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W Szkole Podstawowej nr 7 im. Czesława Kamińskiego wszystkich dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych jest 22. Wszystkie dzieci mają opracowane indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne. Uczniowie korzystają z pomocy nauczyciela wspierającego, a także uczestniczyli w zajęciach logopedycznych, korekcyjno-kompensacyjnych, socjoterapeutycznych, terapii psychologicznej, terapii pedagogicznej, terapii integracji sensorycznej. Szkoła współpracuje ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym im. Marii Grzegorzewskiej, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Siedlcach, Domem Dziecka w Siedlcach, Domem Pomocy Społecznej „Nad Stawami”, Stowarzyszeniem Pomocy Społecznej Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.

Obiekt Szkoły przystosowany jest dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez:

- udostępnienie uczniom z niepełnosprawnością odrębnych szafek,
- prawidłowe oświetlenie pomieszczeń,
- umieszczenie na schodach pasów w kontrastowych kolorach (pierwszy i ostatni schodek),
- wprowadzenie oznaczeń komunikacyjnych,
- wprowadzenie na ścianach korytarzy szlaków komunikacyjnych o innej fakturze,
- przystosowanie do wzrostu dziecka odpowiedniej wysokości stolika i krzesła.

W Szkole Podstawowej nr 9 im. Henryka Sienkiewicza w roku 2020 aż 27 uczniów posiadało orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym 25 w szkole podstawowej:

6 słabowidzących (w tym 1 uczeń dodatkowo zagrożony niedostosowaniem społecznym),

5 z niepełnosprawnością ruchową,

8 z zespołem Aspergera,

1 z autyzmem,

1 z niepełnosprawnościami sprzężonymi (ruchowa i niedosłuch),

1 z niepełnosprawnościami sprzężonymi (autyzm i niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym),

3 zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz

2 dzieci w oddziale przedszkolnym (1 z autyzmem, 1 niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim).

Nauczyciele posiadają odpowiednie kwalifikacje do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym osób niepełnosprawnych. Zajęcia z uczniami prowadzą specjaliści: pedagodzy

i psychologowie szkolni, logopeda, terapeuci rewalidacji, socjoterapeuta, terapeuci pedagogiczni, rehabilitanci, nauczyciele gimnastyki korekcyjnej. Prowadzona jest analiza potrzeb uczniów (obserwacja, analiza orzeczeń i in. dokumentów). Szkoła dokonała wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania każdego ucznia. Wszyscy uczniowie posiadają skonstruowane indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne we współpracy z rodzicami, a wychowawcy monitorują realizację IPET, wspierają uczniów w czasie zajęć edukacyjnych, współpracują z nauczycielami przedmiotu, dostosowują treści, metody, formy, środki dydaktyczne, tempo i czas pracy do możliwości rozwojowych uczniów. Szkoła wspiera rozwój uczniów, także poprzez rozwijanie zdolności i zainteresowań.

W Szkole Podstawowej nr 10 im. Księżnej Aleksandry Ogińskiej obecnie aż 115 uczniów posiada opinie, a 19 orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Dla wszystkich dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, opracowano indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne oraz zorganizowano zajęcia rewalidacyjne. Dzieci niepełnosprawne uczestniczą we wszystkich imprezach organizowanych na terenie Szkoły, zgodnie ze swoimi możliwościami. Realizowany jest szkolny program wychowawczo-profilaktyczny. Uczniowie wymagający dodatkowych konsultacji, przejawiający trudności dydaktyczne lub wychowawcze, zostali kierowani na badania do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Szkoła posiada obiekt znakomicie nadający się do kształcenia osób niepełnosprawnych. Parterowy budynek szkolny jest pozbawiony jakichkolwiek barier architektonicznych. Podjazd przy drzwiach wejściowych, brak różnic poziomów, w pełni dostępna stołówka, świetlica, sale lekcyjne, toalety, gabinet medyczny z wykwalifikowaną pielęgniarką – wszystkie te elementy składają się na możliwość nauki osób niepełnosprawnych. W nauczaniu osób z niepełnosprawnością ruchową Szkoła posiada już duże doświadczenia. Do Szkoły w poprzednich latach uczęszczały dzieci niepełnosprawne poruszające się na wózkach inwalidzkich.

Także *Szkoła Podstawowa nr 11 im. Jana Pawła II* stwarza możliwości kształcenia osób niepełnosprawnych na poziomie przedszkola oraz w oddziałach szkoły podstawowej. W 2020 roku orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego posiadało: od stycznia do czerwca – 19 uczniów, od września do grudnia – 18 uczniów. Uczniowie ci, zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, zostali objęci rewalidacją oraz pomocą psychologiczno-pedagogiczną; uczestniczyli w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, terapii logopedycznej, terapii psychologicznej, zajęciach korekcyjno - kompensacyjnych, integracji sensorycznej, zajęciach z komunikowania się, zajęciach wyrównawczych, korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego, pedagoga i psychologa szkolnego.

Uczniowie niepełnosprawni uczestniczą także, w miarę możliwości, w różnych formach aktywności: biorą udział w imprezach, spotkaniach klasowych – stacjonarnie i zdalnie, imprezach szkolnych, włączają się w różne akcje prowadzone na terenie szkoły i miasta; także akcje online, biorą udział w konkursach (nie tylko dla osób niepełnosprawnych), turniejach.

W Szkole Podstawowej nr 12 im. Kornela Makuszyńskiego uczy się 22 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym: 17 uczniów posiada orzeczenie ze względu na niepełnosprawność w zakresie narządu wzroku, słuchu, ruchu, afazję, zespół Aspergera, niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim. Uczniowie korzystają z pomocy nauczycieli współorganizujących proces kształcenia oraz biorą udział w zajęciach rewalidacyjnych. Wszystkich uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego Szkoła obejmuje pomocą psychologiczno-pedagogiczną oraz organizuje im zajęcia rewalidacyjne: terapię logopedyczną, psychologiczną i pedagogiczną, integrację sensoryczną, zajęcia korekcyjno- kompensacyjne, rehabilitację ruchową, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno- społeczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia rozwijające uzdolnienia. Szkoła zapewnia uczniom z orzeczeniami materiały dydaktyczne dostosowane do ich dysfunkcji. Szkoła zatrudnienia nauczycieli współorganizujących proces kształcenia uczniów zgodnie z potrzebami.

Szkoła systematycznie monitoruje postępy edukacyjne oraz sytuację wychowawczą uczniów z niepełnosprawnościami poprzez: organizowanie posiedzeń zespołów nauczycieli i specjalistów,

porad i konsultacji udzielanych rodzicom i opiekunom prawnym uczniów.

Na bieżąco dokonywane są oceny efektywności udzielanej pomocy psychologiczno- pedagogicznej uczniom z niepełnosprawnościami oraz modyfikowane w razie potrzeb metody i formy pracy w uwzględnieniu potrzeb dzieci. Szkoła stawia na aktywny udział uczniów w programach, projektach, konkursach szkolnych i pozaszkolnych. Szkoła i jej uczniowie biorą udział w obchodach Dni Osób Niepełnosprawnych, Niedowidzących, Niesłyszących.

W obszarze szkół podstawowych zadania wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci realizowały także jednostki niepubliczne:

1. Katolicka Szkoła Podstawowa im. Bł. Ks. Jerzego Popiełuszki ,
2. Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Aleksander”,
3. Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Żółty Latawiec”.

Miasto Siedlce na zadania wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w wymienionych wyżej jednostkach oświaty w 2020 roku udzieliło dotacji w łącznej wysokości: 1.242.515,14 zł.

W *Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Mikołaja Kopernika* w 2020 r. uczyło się 2 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z orzeczoną niepełnosprawnością. Ponadto w Szkole uczy się jeszcze 3 uczniów, którzy posiadają orzeczenie o niepełnosprawności, ale nie mają orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Są to uczniowie chorzy przewlekle.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 im. Gen. Władysława Sikorskiego stwarza możliwości kształcenia osób niepełnosprawnych na poziomie szkoły ponadpodstawowej.

Szkoła jest dostępną dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, otwartą na ich potrzeby i możliwości, realizującą założenia edukacji włączającej (inkluzyjnej). Szkoła zapewnia każdemu uczniowi warunki do rozwoju i pełnego uczestnictwa w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym. Celem Szkoły jest zwiększanie szans edukacyjnych uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, poprzez zapewnianie im warunków do rozwijania indywidualnego potencjału, tak by w przyszłości umożliwić im pełnię rozwoju osobistego na miarę swoich możliwości oraz pełne włączenie w życie społeczne i zawodowe. W Szkole kształcą się 9 uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, z uwagi na różne niepełnosprawności (5 uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, 2 uczniów z Zespołem Aspergera, 1 uczeń z niepełnosprawnością ruchową – afazją motoryczną, 1 uczeń z hiperkinetycznymi zaburzeniami zachowania zagrożony niedostosowaniem społecznym).

Szkoła zapewnia uczniom z niepełnosprawnościami pomoc psychologiczno-pedagogiczną w formie zajęć rewalidacyjnych, zajęć z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, porad i konsultacji indywidualnych dla rodziców i uczniów. Ideą i kierunkiem działań jest dostosowanie metod i form pracy, wymagań edukacyjnych, warunków nauki i organizacji kształcenia do potrzeb edukacyjnych i rozwojowych oraz możliwości psychofizycznych każdego ucznia, jako pełnoprawnego uczestnika procesu kształcenia.

W *Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 6 im. gen. Józefa Bema* kształcą się 7 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w zawodach: technik grafiki i poligrafii cyfrowej (3 uczniów z zespołem Aspergera, 1 z autyzmem, 1 uczeń słabosłyszący), technik budownictwa kolejowego (uczeń słabowidzący), technik geodeta (uczeń z zespołem Aspergera). Zadania wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy z młodzieżą w 2020 roku realizowało także *I Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. Świętej Rodziny*.

Na ten cel Szkoła otrzymała dotację w wysokości 398.971,66 zł.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Siedlcach w 2020 roku kontynuowała realizację programu „Za życiem”. Poradnia została wskazana przez Prezydenta Miasta Siedlce jednostką pełniącą funkcję *wiodącego ośrodka koordynacyjno – rehabilitacyjno – opiekuńczego* dla Miasta Siedlce, obejmującą wsparciem ogólnorozwojowym dzieci od chwili wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością do podjęcia nauki w szkole.

W roku 2020 różnorodnymi zajęciami specjalistycznymi objęto 123 dzieci w przedziale wiekowym od 6 m-ca do 7 roku życia. Każde dziecko posiada kartę indywidualną, zawierającą program

terapeutyczny, arkusz obserwacji oraz dokumentację monitorującą działania związane z udzielaniem pomocy dzieciom i ich rodzinom.

Rodzaje zajęć specjalistycznych prowadzonych w ramach programu „Za życiem”:

- terapia pedagogiczna,
- terapia logopedyczna,
- terapia psychologiczna,
- terapia integracji sensorycznej,
- terapia neurotaktylna,
- usprawnianie ruchowe,
- dogoterapia.

Wymienione zajęcia terapeutyczne prowadzone były w Poradni Psychologiczno–Pedagogicznej w Siedlcach, a także, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom rodziców dzieci niepełnosprawnych, na terenie placówek do których uczęszczały dzieci objęte programem:

1. Miejskiego Przedszkola nr 3 w Siedlcach,
2. Miejskiego Przedszkola Integracyjnego nr 20 w Siedlcach,
3. Miejskiego Przedszkola nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi w Siedlcach,
4. Miejskiego Przedszkola nr 22 w Siedlcach,
5. Miejskiego Przedszkola nr 27 z Oddziałami Integracyjnymi w Siedlcach,
6. Niepublicznego Przedszkola „Słoneczna Dolina” w Siedlcach.

W związku z zagrożeniem epidemicznym na podstawie rozporządzenia MEN z dnia 11 marca 2020 w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID – 19 oraz zgodnie z decyzją organu prowadzącego, zawieszono działalność dydaktyczną, terapeutyczną i diagnostyczną Poradni od 13 marca do 3 maja 2020 roku.

Zgodnie z komunikatem MEN z 27 marca 2020 r. sposób organizacji zajęć w ośrodkach (WOKRO) w tym okresie mógł być realizowany zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493). Zalecono uzgodnienie z rodzicami możliwości uczestniczenia w zajęciach organizowanych na odległość.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Siedlcach, pełniąc funkcję WOKRO, rodzicom wszystkich dzieci zaproponowała możliwość korzystania z zajęć prowadzonych w ramach programu „Za życiem” w trybie zdalnym. Część rodziców skorzystała z tej możliwości.

Ministerstwo Edukacji Narodowej przywróciło działalność poradni w trybie stacjonarnym od 4 maja 2020 r. Wtedy też zaproponowano rodzicom powrót do stacjonarnej formy zajęć; zgodnie z decyzją rodziców niektóre dzieci kontynuowały zajęcia w formie zdalnej.

Zgodnie z otrzymanymi wytycznymi MEN, liczbę dzieci objętych zajęciami w WOKRO i sposób realizacji zajęć z uwagi na stan pandemii oraz ograniczenia w funkcjonowaniu placówek, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Siedlcach raportowała na dzień: 11 marca 2020 r., 17 kwietnia 2020 r., 15 maja 2020 r., 1 czerwca 2020 r.

Ze sprawozdania finansowego za rok 2020 wynika, że na realizację programu „Za życiem” wydatkowano kwotę 322.347,14 zł. w ramach dotacji otrzymanej z budżetu państwa.

Realizacja przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Siedlcach zadań wynikających z programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przyniosła wymierne efekty:

- postępy w rozwoju psychomotorycznym, poprawa umiejętności komunikacyjnych dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością,
- eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających aktywność dziecka i jego uczestnictwo w życiu społecznym,
- zintegrowanie działań między placówkami, których opieką objęte jest dziecko z niepełnosprawnością,

- wzrost wiedzy i kompetencji rodziców dotyczących problemów rozwojowych dziecka, poprzez aktywne włączenie ich w proces terapeutyczny oraz systematyczną współpracę
- Podkreślenia wymaga fakt, że w 2020 roku na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy Miasto Siedlce wydatkowało łącznie 23.123.833 zł.

Rozwijanie systemu szkolnictwa specjalnego.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Siedlcach zapewnia edukację, terapię oraz wychowanie dzieciom i młodzieży z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim. Wśród uczniów są dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną, w tym z zespołem Downa, autyzmem oraz innymi poważnymi schorzeniami takimi jak: epilepsja, dziecięce porażenie mózgowe, cukrzyca, wady serca, mutyzm, niedosłuch, opóźnienia i zaburzenia mowy, nadpobudliwość psychoruchowa, zaburzenia emocjonalne. Uczniowie, którzy ze względu na stan zdrowia nie mogą uczęszczać do szkoły, realizują nauczanie w formie indywidualnej (w domu lub placówce). W Ośrodku funkcjonują: Szkoła Podstawowa Specjalna, Szkoła Branżowa I stopnia, Szkoła Przysposabiająca do Pracy oraz Internat.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Siedlcach realizuje również wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

Na dzień 30.09.2020 roku:

- w 4 grupach Internackich przebywało 25 wychowanków,
- w Szkole Podstawowej do 36 oddziałów uczęszczało 111 uczniów,
- w Szkole Branżowej I stopnia w 9 oddziałach naukę pobierało 30 uczniów,
- do Szkoły Przysposabiającej do Pracy do 10 oddziałów uczęszczało 35 uczniów,
- na Zajęcia Rewalidacyjno-Wychowawcze w 2 grupach uczęszczało 8 wychowanków,
- Wczesnym Wspomaganiem Rozwoju objętych było 6 dzieci,
- nauczaniem indywidualnym objęto 7 uczniów, w tym 1 dziecko częściowo realizowało nauczanie indywidualne połączone z nauczaniem w klasie.

Ponadto w Ośrodku prowadzone są terapie takie jak: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, gimnastyka korekcyjna, dogoterapia, felinoterapia, hipoterapia, EEG Biofeedback, AAC alternatywne i wspomagające metody komunikacji, logopedia, integracja sensoryczna, fizjoterapia, socjoterapia, terapia Warnkego, tyflopädagogika, Trening Umiejętności Społecznych, arteterapia, masaż taktylny, koła zainteresowań.

Edukacja osób niepełnosprawnych w Ośrodku polega na integralnej realizacji funkcji wychowawczej, dydaktycznej i opiekuńczej szkoły z uwzględnieniem specyficznych form i metod pracy oraz zasad nauczania.

Praca w Ośrodku z osobami niepełnosprawnymi opiera się na założeniach:

- nawiązanie pozytywnego kontaktu emocjonalnego nauczyciela z uczniem (jest podstawowym warunkiem efektywnej pracy),
- każdy uczeń posiada swoje uzdolnienia i braki, własne tempo i rytm rozwoju,
- wczesne podjęcie oddziaływań rewalidacyjnych daje szansę na optymalizację rozwoju ucznia,
- rozwój umysłowy i dojrzałość społeczna ucznia z upośledzeniem umysłowym może ulegać poprawie w wyniku oddziaływań uwzględniających czynniki indywidualne i społeczne,
- nawet niewielkie postępy ucznia są wzmacniane pozytywnie, natomiast brak postępów nie podlega wartościowaniu negatywnemu,
- nawiązanie współpracy z rodziną ucznia, włączanie jej w tworzenie planu pracy z uczniem (IPET), a także w miarę możliwości w realizowanie pewnych części planu w domu, udział rodziny w konsultacjach dotyczących postępów i trudności ucznia.

Główne kierunki rozwoju Ośrodka realizowane w 2020 r.:

- Zapewnienie uczniom wszechstronnego rozwoju na miarę ich możliwości. Wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności niezbędne do pozytywnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

- Doskonalenie procedury funkcjonowania szkoły.
- Doskonalenie organizacji pracy.
- Integrowanie całej społeczności szkolnej.
- Wspieranie kadry pedagogicznej w rozwoju kompetencji zawodowych
- Promocja oraz wzmacnianie pozycji szkoły w środowisku lokalnym.
- Wdrożenie reformy szkolnictwa.
- Doskonalenie jakości pracy wychowawczo-opiekuńczej.
- Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w Ośrodku.
- Wdrażanie i zachowanie standardów bezpieczeństwa i higieny pracy w związku ze stanem zagrożenia epidemiologicznego.
- Ocenianie w szkole spełnia funkcję wspierającą i motywującą.
- Budowanie własnej tradycji.
- Doposażanie Ośrodka w celu stworzenia nowoczesnych i atrakcyjnych warunków nauki i pracy.
- Szukanie innowacyjnych form pracy i terapii z osobami niepełnosprawnymi.
- Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności kadry pedagogicznej.
- Wdrażanie rozwiązań teleinformatycznych służących w czasie edukacji zdalnej.

Ze względu na epidemię koronawirusa znaczna część zaplanowanych inicjatyw odbyła się w formie on-line, bądź musiała zostać przełożona na inny termin lub odwołana. Podejmowane inicjatywy szczególnie podkreślały rolę tolerancji i równouprawnienia, a tym samym autonomię i podmiotowość osób niepełnosprawnych.

Ośrodek włącza się również w proces integracji oraz edukacji środowiska oświatowego w Siedlcach poprzez organizowanie licznych zajęć pokazowych o otwartym charakterze. Ośrodek umożliwia również odbycie praktyki dla studentów pedagogiki specjalnej, oligofrenopedagogiki oraz zajęć specjalistycznych dedykowanych osobom niepełnosprawnym. W roku 2020 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym prężnie działała sekcja wolontariatu, która od marca pracowała w systemie on-line. Wolontariusze z zaprzyjaźnionych placówek wykorzystując rozwiązania teleinformatyczne systematycznie łączyli się z podopiecznymi Ośrodka. Poprzez swoją codzienną pracę wolontariusze wspierają pracę Ośrodka dzięki czemu kształcenie i wychowanie odbywa się na bardzo wysokim poziomie. Praca wolontariuszy była szczególnie przydatna w okresie kiedy znaczna część naszych wychowanków korzystała ze zdalnej edukacji.

Miniony rok 2020 przyniósł wiele wyzwań związanych z wdrażaniem nowych rozwiązań, które mimo licznych obostrzeń sanitarnych przyczyniły się do ciągłości procesów edukacyjno-terapeutycznych w Ośrodku. Część zajęć kontynuowana była w sposób zdalny. Obostrzenia związane z koronawirusem zmobilizowały wszystkich pracowników Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego do dużego zaangażowania i elastyczności. Zmodyfikowany plan i wdrożenie nowych procedur przyczyniły się do podnoszenia jakości pracy, również tej on-line. W okresie od 10.11.2020 roku do 30.11.2020 roku na prośbę Pani Dyrektora Domu Dziecka „Domu pod Kasztanami” w Siedlcach do internatu Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Siedlcach zostało przyjętych pięciu wychowanków Domu Dziecka, będących zarazem uczniami Ośrodka. W wyżej wymienionym okresie ze względu na dużą absencję pracowników Domu Dziecka związaną z koronawirusem opieka nad wychowankami była niemożliwa do zorganizowania. Wdrażając rozwiązania i procedury zgodne z rekomendacjami MEN i GIS Ośrodek mógł wesprzeć pracę Domu Dziecka w Siedlcach. Zastosowane rozwiązanie pozwoliło uniknąć sytuacji, w której uczniowie SOSzW w Siedlcach, będący mieszkańcami Domu Dziecka pozostaliby bez opieki.

Ponadto przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Siedlcach działalność prowadzi Stowarzyszenie „RAZEM przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Siedlcach”. Stowarzyszenie opiera swoją działalność na pracy społecznej członków. Celem stowarzyszenia jest prowadzenie działalności w dziedzinach: edukacji, terapii i rehabilitacji, edukacji prozdrowotnej, kultury, aktywności fizycznej, umiejętności społecznych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i

patologiom społecznym na rzecz osób niepełnosprawnych. Swoją codzienną działalnością stowarzyszenie wspiera i uzupełnia pracę Ośrodka. W roku 2020 stowarzyszenie realizując projekt profilaktyczny między innymi wybudowało siłownię zewnętrzną, składającą się z siedmiu urządzeń. Inwestycja okazała się szczególnie potrzebna w dobie reżimu sanitarnego, kiedy większość zajęć z wychowania fizycznego powinna odbywać się na świeżym powietrzu. W roku 2020 stowarzyszenie realizowało zadania projektowe współfinansowane ze środków Miasta Siedlce na łączną kwotę 50.221 zł.

Na funkcjonowanie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Marii Grzegorzewskiej i szkoły wchodzące w jego skład Miasto Siedlce wydatkowało w 2020r. łącznie: 10.149.827,81 zł.

Wspieranie likwidacji barier w placówkach oświatowych

W 2020 roku nie odnotowano istotnych tytułów inwestycyjnych na rzecz likwidacji barier architektonicznych w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Siedlce.

Kształcenie dzieci i młodzieży ciężko poszkodowanej w systemie indywidualnego nauczania.

Kształcenie dzieci i młodzieży ciężko poszkodowanej w systemie indywidualnego nauczania w 2020 roku było realizowane we wszystkich przypadkach na wszystkich poziomach kształcenia poczynając od szkoły podstawowej po szkoły ponadgimnazjalne zgodnie orzeczeniami wydanymi przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne. W 2020 roku w szkołach podstawowych nauczaniem indywidualnym objętych było 43 uczniów, a koszt realizacji nauczania wyniósł 321.420,16 zł. W szkołach ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych nauczaniem indywidualnym objętych było 74 uczniów, a koszt realizacji nauczania wyniósł 808.700,50 zł. W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nauczaniem indywidualnym objęto 7 uczniów, a koszt tego nauczania wyniósł 175.145,33 zł. Łącznie w roku 2020 nauczaniem indywidualnym w szkołach objętych było 164 uczniów. Miasto Siedlce na realizację tego zadania poniosło koszty w wysokości 1.305.265,99 zł.

Finansowanie dowozu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do szkół oraz zwrotu rodzicom kosztów dowozu.

W Szkole Podstawowej nr 3 z Oddziałami integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w okresie od stycznia do 12 marca 2020 r. dowożonych było 7 uczniów, zaś od września do grudnia 2020 r. – 6 uczniów. Dowóz zorganizowany był samochodami osobowymi TAXI oraz specjalistycznym samochodem MPK Siedlce. Koszt dowożenia wyniósł 14.350,00 zł.

Koszt dwóch pracowników zatrudnionych jako pomoc nauczyciela do opieki nad uczniami przewożonymi z domu do szkoły i ze szkoły do domu wraz z pochodnymi od wynagrodzeń wyniósł w okresie 01.01.2020 r. do 30.06.2020 r. – 44.458,95 zł, a w okresie 02.09.2020 r. do 31.12.2020 r. – 58.808,95 zł.

W Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 6 im. Władysława Broniewskiego pierwszym półroczu 2020 roku finansowano dowóz 35 dzieci niepełnosprawnych. W drugim półroczu 2020 roku finansowano dowóz 32 uczniów. Dowóz uczniów zorganizowała Szkoła korzystając z usług transportowych MPK. Koszt dowozu dzieci niepełnosprawnych w 2020 r. wyniósł 137.821,00 zł. Koszt opieki podczas dowożenia dzieci wyniósł 129.019,00 zł.

W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 im. Stanisława Staszica objętych dowozem było 3 uczniów. Dowożenie odbywało się busem przystosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych z MPK. Koszt dowozu uczniów wyniósł 18.145,00 zł.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej organizował dowożenie na zajęcia szkolne uczniów szkół funkcjonujących w ramach ośrodka, a także do SOSzW w Stoku Lackim oraz do Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Żółty Latawiec”. Dowóz odbywał się środkami transportu MPK oraz busem Ośrodka. Opiekę nad dowozami sprawowali pracownicy SOSzW w Siedlcach zatrudnieni w charakterze pomocy nauczyciela.

W 2020 roku dowozami objętych było 64 uczniów. Do Ośrodka w Stoku Lackim dowożonych było 6

uczniów. Do Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Żółty Latawiec” w Siedlcach dowożonych było 3 uczniów. Do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Siedlcach dowożonych było 55 uczniów. Poniesiony koszt dowozów organizowanych przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Siedlcach wyniósł 250.375,97 zł. Poniesione koszty opieki podczas dowozów to 68.937,04 zł.

W roku 2020 roku kontynuowano zgodnie z zawartymi umowami refundację kosztów ponoszonych przez rodziców na dowożenie 21 uczniów niepełnosprawnych, w tym: 1 ucznia do Branżowej szkoły I st. w Warszawie, 3 uczniów do SOSW w Stoku Lackim, 1 ucznia do SOSW w Węgrowie, 1 ucznia do Szkoły Podstawowej Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi w Siedlcach, 1 ucznia do I KLO w Siedlcach, 5 dzieci do Miejskiego Przedszkola Nr 27 z Oddziałami Integracyjnymi w Siedlcach, 2 uczniów do NSP „Aleksander” w Siedlcach oraz 7 uczniów do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Siedlcach.

Na realizację tych umów w 2020 r. Miasto Siedlce poniosło koszty w wysokości 16.238,00 zł.

W związku z obowiązkiem zapewnienia bezpłatnego dowożenia wraz z opieką podczas dowożenia uczniów niepełnosprawnych w 2020 roku Miasto Siedlce poniosło łączne koszty w wysokości 679.345,41 zł., w tym: wydatki związane z samym dowożeniem – 360.994,95 zł.

3. Wydział Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa

Referat Budownictwa egzekwował, przy wydawaniu pozwoleń na budowę obiektów użyteczności publicznej i budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego, wymóg dostępności osób niepełnosprawnych do budynków zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy - Prawo budowlane.

Zgodnie z art. 34 ust. 3 pkt 2 ustawy – projekt architektoniczno-budowlany musi uwzględniać i zawierać niezbędne rozwiązania techniczne i materiałowe, a w stosunku do obiektów budowlanych również opis dostępności dla osób niepełnosprawnych.

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE MIASTA, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE I INNE

1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach udziela pomocy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, między innymi z powodu niepełnosprawności. Ośrodek udziela pomocy w formie finansowej, rzeczowej, pracy socjalnej i poradnictwa, w tym specjalistycznego oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i dziennego ośrodka wsparcia.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie prowadzi Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Pomoc pieniężna

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego.

Ośrodek przyznaje i wypłaca *zasiłki stałe*, które przysługują osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z pomocy tej w 2020 roku skorzystało 360 osób na kwotę 1.823.910 zł, w tym 309 osób, które posiadały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Kolejną formą pomocy to *zasiłki okresowe*, przyznawane w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę lub niepełnosprawność, które są świadczeniem obowiązkowym wypłacanym przez gminę. Zasiłki te zazwyczaj kompensują osobie lub rodzinie wydatki związane z zakupem leków czy specjalistycznego sprzętu. W 2020 roku z tej formy pomocy skorzystało 129 rodzin, w skład których wchodziła co najmniej jedna osoba niepełnosprawna i 150 rodzin, w skład których wchodziła co najmniej jedna osoba długotrwale chora.

W celu zaspokojenia jednorazowych potrzeb przyznawane są zasiłki celowe (świadczenia fakultatywne). Najczęściej pomoc ta jest przeznaczana na zakup opału na zimę, leków, dojazd na komisję lekarską do innego miasta, czy zakup gorącego posiłku lub żywności.

W roku sprawozdawczym 181 rodzin, w skład których wchodziła co najmniej jedna osoba niepełnosprawna zostało objętych pomocą w formie zasiłku celowego, w tym 72 rodzinom przyznano pomoc pieniężną w formie specjalnego zasiłku celowego.

Pomoc w postaci pracy socjalnej

Istotą pomocy społecznej jest udzielanie takiego wsparcia osobom lub rodzinom, które umożliwi im samodzielną egzystencję, dając szansę na zaspokojenie podstawowych potrzeb, aktywność społeczną, skuteczną realizację ról społecznych, ale także szansę na rozwój. Skuteczna pomoc przejawia się nie tylko w pomocy finansowej, ale przede wszystkim w pracy socjalnej, rozumianej jako działalność zawodową skierowaną ku osobom w dotychczasowym środowisku.

W 2020 roku pomocy w formie pracy socjalnej udzielono 588 rodzinom, w których występuje problem niepełnosprawności.

Specjalistyczne poradnictwo

Pracownicy Ośrodka prowadzą specjalistyczne poradnictwo dla osób niepełnosprawnych, także w porozumieniu i współpracy z innymi instytucjami. Informacje o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych udzielane są przez Dyрекcję Ośrodka, pracowników socjalnych, członków Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, a także pracowników Zespołu d.s Pomocy Osobom Niepełnosprawnym. Wsparciem psychologicznym i działalnością terapeutyczną zajmują się pracownicy usług specjalistycznych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane są przez MOPR w Siedlcach od października 1998 r. w zakresie uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia poprzez kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych oraz usprawnianie do funkcjonowania w społeczeństwie. Specjalistyczne usługi opiekuńcze prowadzone są w formie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego, realizowane są w miejscu zamieszkania podopiecznego wg indywidualnych programów terapeutycznych, konsultowanych w czasie spotkań kadry świadczącej usługi z uwzględnieniem sugestii placówek specjalistycznych. Zajęcia te mają formę terapeutyczną w postaci całościowego procesu terapeutycznego obejmującego możliwie różnorodne dziedziny funkcjonowania. Dostosowane są do szczególnych potrzeb danej osoby - wynikających z rodzaju jej niepełnosprawności.

Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objęte są osoby chore psychicznie, niepełnosprawne intelektualnie, osoby z autyzmem oraz osoby wykazujące inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

W roku 2020 objętych usługami były 24 osoby w wymiarze od 8 godz. do 13 godz. miesięcznie zajęć indywidualnych. Wśród wymienionych osób znajdowała się 1 osoba chora psychicznie, 2 osoby niepełnosprawne intelektualnie i 21 osób z autyzmem.

Pełny koszt 1 godziny usług w 2020 r. wynosił 40,00 zł. Kwota ta daje podstawę do obliczenia odpłatności za wykonaną usługę, zależne od dochodu/osoby rodziny.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2020 r. świadczone były przez 8 pracowników zatrudnionych na umowę zlecenie. Są to osoby z odpowiednim przygotowaniem zawodowym i kwalifikacjami oraz stażem pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Osoby świadczące usługi specjalistyczne po przeprowadzeniu obserwacji wstępnej m.in. opracowywały indywidualne programy terapeutyczne oraz dokonywały oceny efektów powyższych programów. Proces terapeutyczny obejmował również ściśle współpracę z rodzinami podopiecznych.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Dofinansowanie do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym otrzymało 236 osób na kwotę 310.106 zł, w tym:

- 129 dorosłych osób niepełnosprawnych i 38 opiekunów na łączną kwotę - 223.793 zł
- 35 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i 34 opiekunów na łączną kwotę - 86.313 zł

Zrealizowano 1.056 wnioski o dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (np. kule, wózki inwalidzkie, pieluchomajtki, cewniki, protezy, aparaty słuchowe, itp.) na kwotę 473.870 zł,

w tym :

- 940 wniosków dorosłych osób niepełnosprawnych na kwotę - 425.070 zł
- 116 wniosków dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na kwotę - 48.800 zł

Zrealizowano 9 wniosków o dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego na kwotę 12.388 zł w tym: - dla 3 dorosłych osób niepełnosprawnych na kwotę 5.120 zł

- dla 6 dzieci niepełnosprawnych na kwotę 7.268 zł.

Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych otrzymało 32 osoby na kwotę 207.265 zł.

	dorośle osoby niepełnosprawne	kwota	dzieci i młodzież niepełnosprawna	kwota
bariery architektoniczne i techniczne	24	172.347 zł	2	17.623 zł
bariery w komunikowaniu się	4	13.733 zł	2	3.562 zł

Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd” finansowanego przez PFRON:

Dofinansowanie w ramach programu „Aktywny samorząd” wypłacono 59 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 255.932,85 zł, w tym:

MODUŁ I- dofinansowanie wypłacono 36 osobom niepełnosprawnym łącznie kwocie 158.379,85 zł m.in. na: zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu, pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, dofinansowanie kosztów pobytu dziecka w przedszkolu, żłobku lub pod inną tego typu opieką.

MODUŁ II - dofinansowanie wypłacono 23 dorosłym osobom niepełnosprawnym w łącznej kwocie 97.553,00 zł w ramach dofinansowania kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym.

Realizacja Programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie był realizatorem programu PFRON „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”. W ramach Modułu III tego programu wprowadzona została możliwość uzyskania pomocy finansowej w związku z wystąpieniem, zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii. Adresatami pomocy były:

- 1) osoby niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności;
- 2) dzieci i młodzież niepełnosprawna posiadająca aktualne orzeczenie o niepełnosprawności wydane przed ukończeniem 16. roku życia.

Pomoc finansowa w ramach Modułu III udzielana została osobom niepełnosprawnym, które na skutek wystąpienia zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii utraciły, w okresie od dnia 9 marca 2020 roku do dnia 4 września 2020 roku, możliwość korzystania (przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych) z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej. Pomoc ta udzielana była w formie dofinansowania kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych.

Wysokość pomocy wynosiła 500 zł miesięcznie na jedną osobę niepełnosprawną, z tym że okres, na jaki mogło zostać przyznane świadczenie, nie mógł być dłuższy niż 3 miesiące. Świadczenie nie przysługiwało za miesiąc, w którym nastąpiła wypłata dodatkowego zasiłku opiekuńczego przyznanego w związku z ustawą o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Wsparcie skierowano do osób niepełnosprawnych, które były:

- 1) uczestnikami warsztatów terapii zajęciowej;
- 2) uczestnikami środowiskowych domów samopomocy, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej;
- 3) podopiecznymi dziennych domów pomocy społecznej, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej;
- 4) podopiecznymi placówek rehabilitacyjnych, których działalność finansowana jest ze środków PFRON na podstawie art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 5) uczestnikami programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorcza PFRON i w ramach tych programów korzystają ze wsparcia udzielanego przez placówki rehabilitacyjne;
- 6) pełnoletnimi (od 18. do 25. roku życia) uczestnikami zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim;
- 7) pełnoletnimi (od 18. do 24. roku życia) wychowankami specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.
- 8) pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) wychowankami ośrodków rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczych oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.

Wsparciem objęto 97 osób niepełnosprawnych, którym w 2020 r. wypłacono łącznie 143.000 zł.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

W ramach realizacji zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawowych przepisów, Miasto Siedlce powołało Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Siedlcach, działający w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach.

Swoim zasięgiem obejmuje miasto Siedlce, a także na podstawie zawartych porozumień powiaty: siedlecki, sokołowski, łosicki.

Do zadań Zespołu należy:

- wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności osobom, które nie ukończyły 16 roku życia,
- wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom, które ukończyły 16 rok życia,
- wydawanie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień osobom, które ukończyły 16 rok życia i posiadają jedno z następujących orzeczeń: ważne orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ważne orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów wydane przed dniem 1 stycznia 1998 r przez organ rentowy (ZUS, MSWiA, MON), ważne orzeczenie KRUS o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, wydane przed 1 stycznia 1998 r.
- wydawanie legitymacji dokumentujących niepełnosprawność,
- wydawanie kart parkingowych.

Skład Zespołu stanowią:

- przewodniczący,
- sekretarz,
- pracownicy administracyjni (3 osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy),
- członkowie Zespołu, specjaliści powołani w skład Zespołu, posiadający uprawnienia do orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności tj.: lekarze, psychologzy, pedagodzy, doradcy zawodowi, pracownicy socjalni.

Postępowanie orzecznicze, co do zasady jest zespołowe. Oznacza to, że w posiedzeniu składu orzekającego zespołu powiatowego uczestniczy co najmniej dwóch specjalistów, członków zespołu orzekającego, z których co najmniej jednym jest lekarz sprawujący jednocześnie funkcję przewodniczącego składu orzekającego. Drugim członkiem składu orzekającego może być pedagog, psycholog, pracownik socjalny, doradca zawodowy albo inny lekarz.

Posiedzenia składów orzekających z udziałem specjalistów odbywają się w zależności od potrzeb, po uprzednim uzgodnieniu terminów z członkami zespołu. Istnieje możliwość organizacji posiedzeń codziennie poniedziałek-piątek, także w soboty. Równocześnie mogą orzekać dwa składy orzekające. W 2020 roku wydano 4.626 orzeczeń.

W tabeli ujęto dane dotyczące wydanych orzeczeń w latach 2018- 2020 w podziale na powiaty:

Nazwa powiatu	Liczba wydanych orzeczeń		
	2018	2019	2020
Miasto Siedlce	2120	2218	1932
Powiat Siedlecki	1571	1738	1418
Powiat Sokołowski	798	883	823
Powiat Łosicki	536	597	453
Ogółem	5025	5436	4626

oraz

Szczegółowe informacje o liczbie i rodzajach wydanych orzeczeń dla mieszkańców Miasta zawiera poniższa tabela:

	rok	2018	2019	2020
rodzaj orzeczenia				
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych ¹		332	331	352
z określeniem stopnia niepełnosprawności ² , w tym:		1724	1810	1507
znacznego		311	369	109
umiarkowanego		964	980	206
lekkiego		449	461	153
o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych		32	48	59
o odmowie wydania orzeczenia uwzględniającego zmianę stanu zdrowia		32	29	14
Razem		2120	2218	1932

¹ dotyczy wyłącznie osób przed 16 – tym rokiem życia,

² dotyczy wyłącznie osób po 16 – tym roku życia.

W okresie sprawozdawczym wydano:

- 1002 legitymacje dokumentujące niepełnosprawność
- 999 kart parkingowych.

2. „Dom nad Stawami” Dom Pomocy Społecznej w Siedlcach

„Dom nad Stawami” Dom Pomocy Społecznej jest placówką opiekuńczą, przeznaczoną dla osób w podeszłym wieku i przewlekłe somatycznie chorych.

Dom świadczył usługi:

- 1) w zakresie potrzeb bytowych (mieszkanie, wyżywienie, odzież, obuwie, utrzymanie czystości),
- 2) opiekuńcze (pomoc w czynnościach życiowych, pielęgnacja, pomoc w załatwianiu spraw osobistych),
- 3) wspomagające (terapia zajęciowa, podnoszenie sprawności, aktywizacja mieszkańców, potrzeby religijne).

W ciągu 2020 roku w „Domu nad Stawami” przebywało łącznie 130 osób, w różnym wieku i o różnym stopniu sprawności. Wśród mieszkańców przebywały 72 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 19 osób orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, tylko 1 osoba orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności i 38 osób bez orzeczenia stopnia niepełnosprawności. Wiek mieszkańców przedstawiono w tabeli poniżej:

40 lat i poniżej	41-50 lat	51-60 lat	61-70 lat	71-80 lat	81-90 lat	91-100 lat	100 i powyżej
3 osoby	3 osoby	10 osób	27 osób	39 osób	29 osób	18 osób	1 osoba

Misją Domu jest kompleksowa, wszechstronna pomoc mieszkańcom, którzy z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu. Pomoc oparta jest na zapewnieniu stałej, całodobowej opieki, warunków bezpiecznego i godnego życia, intymności i niezależności, a także rozwoju osobowości i samodzielności z uwzględnieniem stopnia psychicznej i fizycznej sprawności. Głównym celem działalności Domu jest zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom w warunkach jak najbardziej zbliżonych do domowych.

Miniony rok to czas pandemii koronawirusa - ryzyko wystąpienia w Domu zarażenia SARS-CoV-2 z uwagi na specyfikę placówki było duże. W związku z tym Dyrektor podjęła konkretne działania w celu zmniejszenia go do poziomu niestanowiącego zagrożenia dla realizacji misji jednostki.

Dom od marca praktycznie został zamknięty dla osób odwiedzających. Pandemia spowodowała zmianę życia DPS. Imprezy i uroczystości zaplanowane na 2020 rok odbyły się jedynie w I kwartale. Ideą spotkań realizowanych w Domu jest integracja osób niepełnosprawnych i zdrowych, usuwanie barier, przewycięzanie zahamowań i stwarzanie klimatu wzajemnej akceptacji, tolerancji i zrozumienia. Podejmowane działania mają również na celu nawiązywanie, utrzymywanie i rozwijanie kontaktu, więzi z rodziną i środowiskiem (dzieci, młodzież, studenci, wolontariusze, seniorzy). Imprezy/spotkania/wyjazdy odbywają się z różnych okazji np.: spotkania z okazji Dnia Babci, Dziadka, Balu Karnawałowego, Tłustego Czwartku, Dnia Chorego, Walentynek, Dnia Kobiet, Dnia Teatru, Zdrowia, Ziemi, Książki, Tańca, Świąt Patriotycznych, Dnia Rodziny, Dnia Integracji, Matki, Dnia Dziecka, Ojca, Seniora, urodzin i imienin Mieszkańców, Dnia Serca, Turystyki, Muzyki, Andrzejek, Dnia Wolontariusza, Mikołajek, Święta Wielkiej Nocy, Bożego Narodzenia, powitania nowych mieszkańców, wspomnieniowe o Wielkich Patriotach-Polakach.

Organizowano i współorganizowano wiele imprez kulturalno-religijnych oraz patriotycznych.

Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, szkołami, przedszkolami, uczelniami została znacznie ograniczona. Pomimo tych obostrzeń powstał „Ogród Marzeń” założony w ramach budżetu projektu partycypacyjnego Urzędu Miasta Siedlce, który jest miejscem o walorach terapeutycznych do aktywnego spędzenia czasu w celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz integracji ze środowiskiem lokalnym. Ogród jest przystosowany dla osób poruszających na wózkach inwalidzkich. Mieszkańcy korzystali z pracowni, w których mieli możliwość realizacji swoich pomysłów lub odkrywali nowe, nieznane dotąd obszary własnej aktywności. Formy pracy terapeutycznej prowadzone były wg ustalonego tygodniowego grafiku i w miarę indywidualnych potrzeb mieszkańców z zachowaniem wszelkich obostrzeń związanych z epidemią: grupa modlitewna,

rozmowy terapeutyczne (indywidualne i grupowe), zajęcia plastyczno-techniczno-rękodzielnicze, zajęcia czytelnicze, zajęcia z wykorzystaniem elementów muzykoterapii, zajęcia teatralne, zajęcia w pracowni multimedialnej, zajęcia świetlicowe, ergoterapia, zajęcia ogrodnicze, radiowęzeł, działalność kulturalno-religijna, zajęcia wyzwalające twórczość własną, zajęcia rekreacyjno-sportowe

Epidemia koronawirusa spowodowała znaczne utrudnienia w działalności wolontariatu i świadczeniu usług opiekuńczych świadczonych w Domu w ramach opieki dziennej.

Wolontariat w DPS ma charakter okazjonalny (wolontariusze uczestniczą w przygotowywaniu imprez okolicznościowych) oraz stały (wolontariusze stale i regularnie odwiedzają mieszkańców, aktywnie angażują się w życie Domu). Dla mieszkańców ogromne znaczenie ma kontakt z wolontariuszami, mieszkańcy są bardzo zadowoleni z tych odwiedzin. Jest to dla nich pewne urozmaicenie, a także bezpośredni kontakt z okoliczną społecznością, której przecież są częścią. Wspólne przebywanie wywiera także pozytywny wpływ na samych wolontariuszy, uwrażliwiając ich na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych.

3. Środowiskowy Dom Samopomocy w Siedlcach

Od dnia 01.01.2020 r. nastąpiły zmiany organizacyjne Środowiskowego Domu Samopomocy w Siedlcach. Wynikały one z postanowień Uchwały Nr XIV/179/2019 Rady Miasta Siedlce z dnia 31 października 2019 r. w sprawie wyodrębnienia Środowiskowego Domu Samopomocy w Siedlcach ze struktur Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach oraz Uchwały Nr XVI/210/2019 Rady Miasta Siedlce z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie nadania nowego statutu Środowiskowemu Domowi Samopomocy w Siedlcach.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Siedlcach jest ośrodkiem wsparcia dla pełnoletnich osób obojga płci, mieszkańców miasta Siedlce:

- przewlekle psychicznie chorych (typu A),
- z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, jeżeli jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne (typu B),
- wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typu C), posiadających wskazania do rehabilitacyjno-terapeutycznej formy wsparcia.

Główna siedziba jednostki mieści się przy ul. Dzieci Zamojszczyzny 39, pozostałe lokale znajdują się przy ul. Sienkiewicza 32 oraz ul. Prusa 18a.

Placówka dysponuje 55 miejscami.

Zajęcia prowadzone były w dni robocze od godz. 9.00 do 15.00, zgodnie z ramowym tygodniowym harmonogramem pracy na 2020 rok, odrębnym dla lokali przy ul. Dzieci Zamojszczyzny 39 i lokali przy ul. Sienkiewicza 32, dostosowanym do aktualnych wymogów bezpieczeństwa.

W celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19, Wojewoda Mazowiecki wydał polecenie czasowego zawieszenia działalności środowiskowych domów samopomocy w okresach: 12.03.2020 r. - 24.05.2020 r. oraz 19.10.2020 r. - do odwołania.

1) Rodzaje prowadzonych zajęć/treningów:

- Trening kulinarny – zajęcia odbywały się do dnia 12.03.2020 r., czyli do dnia zawieszenia działalności placówki. Po wznowieniu działalności, zgodnie z rekomendacjami Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, trening kulinarny nie odbywał się.

W trakcie treningu uczestnicy nabywali umiejętności przyrządzania prostych potraw, stosowania zasad zdrowego żywienia, właściwego przechowywania produktów spożywczych, dbania o czystość naczyń i kuchni, prawidłowego posługiwania się wyposażeniem pracowni, w tym obsługi sprzętów kuchennych (zmywarki, kuchenki mikrofalowej, piekarnika, czajnika, blendera, miksera, maszynki do mięsa itp.), kulturalnego spożywania posiłków. Posiłki przygotowane w ramach treningu spożywali uczestnicy zajęć kulinarnych lub cała społeczność ŚDS.

- Trening higieny – trening prowadzony był odrębnie dla kobiet i mężczyzn; w trakcie zajęć były wyrabiane bądź utrwalane nawyki w zakresie utrzymania higieny osobistej, uczestnicy poznawali

kosmetyki do pielęgnacji, sposoby ich stosowania, nabywali umiejętność dbania o wygląd zewnętrzny na co dzień, jak również na specjalne okazje - wyjścia do teatru, bale, wystawy itp.

- Trening budżetowy – uczestnicy planowali, a następnie wraz z terapeutą robili zakupy, poznawali wartość pieniądza, ceny towarów i usług. Podczas treningu uczestnicy poznawali sposoby oszczędnego gospodarowania swoimi pieniędzmi, pokonywania trudności w robieniu zakupów, postępowania w przypadku dodatkowych, niezaplanowanych wydatków.
- Trening umiejętności praktycznych – w trakcie zajęć uczestnicy próbowali poradzić sobie z czynnościami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Uczyli się, bądź utrwalali, m. in.: umiejętność obsługi urządzeń (pralki, zmywarki, żelazka, suszarki do włosów), nabywali umiejętność dbania o czystość w otoczeniu i szanowania pracy innych osób w tym zakresie, poznawali zasady segregowania odpadów, zajmowali się pielęgnacją roślin, poznawali sposoby pozyskiwania naturalnych materiałów przydatnych w domu i na zajęciach (szyszki, kwiaty, orzechy, żołądź, liście, nasiona, kamyki, itp.), uczyli się prostych ściegów ręcznych, przyszywania guzików, cerowania, dobierania tkanin.
- Zajęcia techniczne – uczestnicy zapoznawali się z zasadami przeglądu konserwatorskiego pomieszczeń i urządzeń, uczyli się wykonywać drobne naprawy hydrauliczne, elektryczne oraz stolarskie, poznawali techniki wypalania w drewnie grafik tematycznych, uczyli się użytkowania i konserwowania urządzeń elektromechanicznych oraz impregnowania drewna.
- Zajęcia edukacyjne – celem tych zajęć było podtrzymywanie i doskonalenie umiejętności nabytych w szkole, aktywizacja procesów poznawczych, rozwijanie umiejętności grafomotorycznych.
- Zajęcia komputerowe – stosownie do indywidualnych możliwości biorący udział w zajęciach ćwiczyli podstawowe umiejętności w zakresie obsługi komputera, przepisywania tekstów, pisania podań, bezpiecznego korzystania z internetu oraz selektywnego przyjmowania i korzystania z treści w nim zamieszczonych, wysyłania poczty elektronicznej oraz wyszukiwania rozrywki (słuchanie muzyki, gry logiczno-zręcznościowe, oglądanie zdjęć i filmów), a także korzystania z portali społecznościowych i nowoczesnych komunikatorów.
- Trening umiejętności społecznych - na zajęciach omawiano różne aspekty ludzkich zachowań, w tym asertywnych, rozwijano umiejętność wyrażania i przyjmowania krytyki, rozwiązywania konfliktów, a także swobodnego wypowiedzania się i przyjmowania komplementów.
- Trening umiejętności komunikacyjnych – obejmował pracę nad inicjonowaniem kontaktu werbalnego, prowadzeniem rozmowy, umiejętnością słuchania innych i wypowiedzania się w kolejności, umiejętnością zadawania pytań dostosowanych do możliwości intelektualnych uczestników oraz obejmował poznawanie alternatywnych metod porozumiewania się.
- Zajęcia z logopedą – indywidualne, prowadzone nieregularnie, w ramach umowy zlecenia.
- Zajęcia plastyczne - zajęcia polegały na nabywaniu i rozwijaniu umiejętności praktycznych w obrębie różnych technik plastycznych, tj. rzeźbie w glinie, dekorowanie naczyń techniką malowania na szkle, prace malarskie wykonywane techniką pasteli, akwareli, węgla, ołówka, farb witrażowych, olejnych, akrylowych, wykonywanie innych ozdób, w tym kartek oraz stroików okolicznościowych.
- Zajęcia rękodzielnicze – zajęcia polegające na nauce i utrwalaniu umiejętności z zakresu ozdabiania przedmiotów użytecznie-dekoracyjnych (decoupage), wykonywaniu prac manualnych z wykorzystaniem filcu, modeliny, koralików, sznurka, itp., szyciu na maszynie krawieckiej, tworzeniu kompozycji z naturalnych materiałów oraz szycia ręcznego.
- Trening relaksacyjny – uczestnicy poznawali i stosowali różnorodne techniki relaksacyjne.
- Zajęcia muzyczno-teatralne - w ramach tych zajęć uczestnicy wykonywali proste ćwiczenia wokalne przy akompaniamencie, ćwiczenia dykcji na podstawie tekstów śpiewanych piosenek, uczyli się tekstów piosenek na pamięć. Wdrożono też zabawy polegające na rozpoznawaniu tytułów usłyszanych piosenek („Jaka to melodia”), jak również zachęcano do własnych interpretacji znanych utworów muzycznych (karaoke).
- Zajęcia sportowe - dostosowane do indywidualnych możliwości każdego z uczestników.

- Rekreacja – organizowano wyjścia na kręgle, wystawy malarskie, fotograficzne, sztuki graficznej, projekcje filmowe w placówce i w kinie. Wycieczki turystyczne, ze względu na pandemię, ograniczone zostały do wycieczek pieszych do lasu, parku, w okolice Zalewu Siedleckiego.

- Poradnictwo psychologiczne - Prowadzone w formie zajęć indywidualnych i zajęć grupowych. Z powodu pandemii kontakt psychologa z uczestnikami oraz z opiekunami uczestników odbywał się głównie w formie telefonicznej. Podczas rozmów omawiane były m.in. sprawy dotyczące realizacji planu wspierająco-aktywizującego oraz kwestie związane z sytuacją zagrożenia zdrowia i życia z powodu pandemii.

1) Realizacja pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych:

- Motywowanie uczestnika do wizyty u lekarza psychiatry – dotyczy sytuacji zaobserwowanego pogorszenia stanu zdrowia i odbywa się z jednoczesnym poinformowaniem rodzica/opiekuna.

- Przypominanie o wyznaczonym terminie wizyty lekarskiej – dotyczy sytuacji kiedy wcześniej została wyznaczona wizyta i na prośbę rodzica/opiekuna terapeuta przypomina o konieczności wcześniejszego wyjścia z zajęć lub udania się po zajęciach do przychodni.

Większość uczestników była pod bezpośrednią opieką rodziców, którzy w razie potrzeby nadzorowali przebieg leczenia. Podczas zawieszenia działalności ŚDS pracownicy, głównie telefonicznie, udzielali wskazówek jak postępować, by w razie potrzeby otrzymać pomoc medyczną oraz jak postępować w przypadku wystąpienia objawów zarażenia wirusem COVID-19.

3) Realizacja pomocy w załatwianiu spraw urzędowych:

Realizacja pomocy w załatwianiu spraw urzędowych polegała na wspieraniu uczestników w dopełnianiu formalności związanych z korzystaniem z usług świadczonych w ŚDS - pisaniu podań o kontynuację zajęć w ŚDS, odbieraniu decyzji administracyjnych dotyczących udziału w zajęciach, pomocy w uiszczaniu płatności, pomocy w wypełnianiu wniosków do PFRON „Pomoc osobom niepełnosprawnym uszkodzonym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” – Moduł III, pomocy w kompletowaniu dokumentów do PZOoN oraz w dopełnianiu formalności związanych ze sprawami rentowymi.

4) Realizacja niezbędnej opieki:

Większość uczestników ŚDS mieszka z rodzicami/opiekunami i samodzielnie przychodzi na zajęcia. W sytuacji, gdy jest to konieczne uczestnicy są przyprowadzani i odbierani po zajęciach przez rodziców/opiekunów. Pracownicy w trakcie realizacji zajęć zapewniali opiekę i nadzór nad bezpieczeństwem uczestników, zarówno na terenie placówki, w czasie wyjść i wyjazdów, w szczególności nad osobami, o których mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

5) Realizacja terapii ruchowej:

Celem terapii ruchowej jest rozwijanie i podtrzymywanie ogólnej sprawności psychomotorycznej uczestników poprzez gimnastykę, gry zespołowe, fitness, zajęcia na pływalni, tenis stołowy, wyjścia na spacer i piesze wycieczki. W ramach terapii ruchowej przed pandemią odbywały się liczne zajęcia i imprezy sportowe organizowane przez placówkę, jak i inne podmioty. Uczestnicy korzystali z sali gimnastycznej SOS Wioski Dziecięce, gdzie odbywały się ćwiczenia i gry (Boccia) oraz z sali sportowej w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Medycznej Szkoły Policealnej im. Zbigniewa Religi w Siedlcach. Po ogłoszeniu stanu pandemii dostęp do tych instytucji został zamknięty, a realizacja terapii ruchowej odbywała się w salach ŚDS. W okresie letnim dodatkowo korzystaliśmy z boiska przy SOS Wioski Dziecięce i terenu rekreacyjnego przy Zalewie Siedleckim. Uczestnicy wzięli udział w Integracyjnym Turnieju Bocci w Rybnie i Turnieju Tenisa Stołowego w Sarnakach, następne imprezy zostały odwołane z powodu pandemii.

4. Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach

Zwiększanie szans na zatrudnienie i powrót do czynnego życia zawodowego osób niepełnosprawnych stanowi istotne wyzwanie dla Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach.

Niepełnosprawność często bywa barierą w zdobyciu zatrudnienia i odnalezieniu się na rynku pracy. Osobom niepełnosprawnym trudno jest wyeksponować swoje dobre strony i potencjał, jednocześnie starając się przekonać pracodawcę, że posiadane deficyty nie powinny dyskwalifikować ich w

zdobyciu zatrudnienia. Zwiększanie szans na zatrudnienie i powrót do czynnego życia zawodowego osób niepełnosprawnych stanowi istotne wyzwanie dla Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach.

W 2020 roku Urząd podejmował działania mające na celu wsparcie aktywności zawodowej, łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia i pomoc w znalezieniu zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne. Biorąc pod uwagę, że osoby z niepełnosprawnościami nadal mają trudności z odnalezieniem się na rynku pracy i są mało aktywne w poszukiwaniu zatrudnienia, PUP w Siedlcach sytuację zawodową każdej z tych osób rozpatruje indywidualnie.

Osoba niepełnosprawna może zarejestrować się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach jako:

- bezrobotna, czyli poza ustalonym stopniem niepełnosprawności nie posiada prawa m.in. do renty socjalnej, renty z tytułu niezdolności do pracy czy zasiłku stałego lub
- poszukująca pracy, czyli poza ustalonym stopniem niepełnosprawności posiada prawo m.in. do renty socjalnej, renty z tytułu niezdolności do pracy czy zasiłku stałego.

Na koniec 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach zarejestrowanych było 150 osób niepełnosprawnych zamieszkałych w Siedlcach, w tym 119 osób bezrobotnych

(47 kobiet i 72 mężczyzn) i 31 mających status poszukujących pracy (14 kobiet i 17 mężczyzn).

Prawo do zasiłku posiadało tylko 18 osób bezrobotnych niepełnosprawnych (9 kobiet i 9 mężczyzn), a 56 osób (23 kobiety i 33 mężczyzn) było długotrwale bezrobotne.

Strukturę zarejestrowanych niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy na koniec 2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Miasto Siedlce			
	Ogółem	Bezrobotni	Poszukujący
Struktura wg wieku			
18-24 lata	6	4	2
25-29 lat	10	9	1
30-39 lat	25	20	5
40-44 lata	24	18	6
45-49 lat	8	8	0
50-54 lata	25	21	4
55-59 lat	30	24	6
60 i więcej lat	22	15	7
Struktura wg wykształcenia			
Wyższe	24	17	7
Policealne i średnie	44	36	8
Średnie ogólnokształcące	17	14	3
Zasadnicze zawodowe	36	27	9
Gimnazjalne	2	2	0
Podstawowe i podstawowe nieukończone	27	23	4
Struktura wg stopnia niepełnosprawności			
Znaczny	7	1	6
Umiarkowany	57	35	22
Lekki	86	83	3
Struktura wg stażu pracy ogółem			
do 1 roku	25	19	6
1-5	36	26	10
5-10	23	15	8
10-20	24	22	2

20-30	15	15	0
30 lat lub więcej	9	9	0
bez stażu	18	13	5

W 2020 r. osoby niepełnosprawne mogły korzystać z następujących usług i instrumentów rynku pracy realizowanych przez PUP w Siedlcach:

- pośrednictwa pracy,
- poradnictwa zawodowego,
- szkoleń,
- staży,
- prac interwencyjnych,
- prac społecznie użytecznych,
- robót publicznych,
- zatrudnienia w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- bonów na zasiedlenie,
- zatrudnienia wspieranego.

W 2020 r. pracownicy Centrum Aktywizacji Zawodowej podejmowali działania pomocne w aktywnym poszukiwaniu pracy przez osoby niepełnosprawne poprzez wsparcie w ramach poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.

W ramach poradnictwa zawodowego osoby niepełnosprawne otrzymywały wsparcie w zakresie doboru odpowiedniego zawodu, miejsca zatrudnienia, wskazania możliwości kształcenia i szkolenia, zmiany kwalifikacji czy podjęcia pracy w ramach samozatrudnienia. Porady dotyczyły także informacji o właściwym przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, konsultacji przed rozmową kwalifikacyjną oraz badania predyspozycji zawodowych.

Podstawowym zadaniem doradcy jest przygotowanie Indywidualnego Planu Działania. Pozwala on poznać sytuację i potrzeby osoby niepełnosprawnej, poprzez pozyskanie szczegółowych informacji o jej sytuacji zawodowej. Doradca na bieżąco monitoruje przebieg IPD, wszelkie zmiany w sytuacji zawodowej klienta, wskazuje formy pomocy, które mogą skutecznie pomóc w wejściu lub powrocie na rynek pracy.

W 2020 r. przygotowano IPD dla 135 osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne (w tym 53 kobiety) i 3 osób poszukujących pracy (w tym 2 kobiety).

W ramach pośrednictwa pracy osoby niepełnosprawne otrzymywały kompleksowe wsparcie m. in. w zakresie pomocy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia, a pracodawcy w znalezieniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych. Pośrednicy pracy udzielają pracodawcom informacji i pomocy w znalezieniu kandydata na zgłoszoną ofertę pracy oraz inicjują kontakty osób bezrobotnych z pracodawcami.

W 2020 roku pracodawcy zgłosili w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach zapotrzebowanie na 36 miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych z terenu miasta Siedlce.

Pracodawcy w naszym mieście poszukiwali pracowników na następujące stanowiska: pracownik sprząający (6 osób), sprzedawca (4 osoby), sprząaczka (3 osoby), obsługa automatów do produkcji sprężyn (2 osoby), pracownik pracowni ceramicznej (2 osoby), szatniarz (2 osoby), pracownik gospodarczy (2 osoby), księgowy (1 osoby), magazynier (1 osoba), składacz opakowań (1 osoba), operator maszyn do produkcji papieru (1 osoba), psycholog (1 osoba), robotnik gospodarczy (1 osoba), dozorca (1 osoba), pozostali pracownicy obsługi biurowej (1 osoba), pracownik obsługi budynku (1 osoba), administrator nieruchomości (1 osoba), opiekun osoby niepełnosprawnej (1 osoba), ekspedient pocztowy (1 osoba), asystent medyczny (1 osoba), pracownik do obsługi e-commerce (1 osoba), monter klimatyzacji i wentylacji (1 osoba).

W I półroczu 2020 roku z ewidencji tutejszego Urzędu z powodu podjęcia pracy (subsydiowanej i

niesubsydiowanej) zostało wyłączonych 40 osób bezrobotnych niepełnosprawnych (w tym 18 kobiet) zamieszkałych na terenie miasta Siedlce, zaś w II półroczu 2020 roku wyłączonych zostało 38 osób bezrobotnych (w tym 13 kobiet).

Wsparcie finansowe w uzyskaniu zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowane jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON. Na podstawie Uchwały Nr XXI/248/2020 Rady Miasta Siedlce z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowanych przez Miasto Siedlce ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2020 r. Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach otrzymał kwotę 18 000,00 zł na dofinansowanie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenia oraz przekwalifikowania oraz wydatków na inne instrumenty lub usługi rynku pracy. W ramach tych środków 1 osoba niepełnosprawna poszukująca pracy z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (kobieta) została skierowana na staż na stanowisko ekspedienta pocztowego. Staż został odbyty w terminie od 01.09.2020 r.-30.11.2020 r. – Urząd wydatkował 5.549,04 zł.

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana jako bezrobotna, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia, ma możliwość korzystania z wszystkich usług i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej. W 2020 r. bezrobotne osoby niepełnosprawne zamieszkałe na terenie miasta Siedlce skorzystały z następującego wsparcia oferowanego przez Urząd ze środków Funduszu Pracy:

- 2 osoby (1 kobieta i 1 mężczyzna) zostały zatrudnione w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- 6 osób (3 kobiety i 3 mężczyzn) rozpoczęło staż;
- 1 osoba (1 kobieta) otrzymała jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej;
- 2 osoby (mężczyźni) zostały zatrudnione w ramach prac interwencyjnych;
- 3 osoby (mężczyźni) podjęły pracę w ramach robót publicznych,
- 2 osoby (mężczyźni) zostały skierowane na szkolenie;
- 4 osoby (1 kobieta i 3 mężczyzn) rozpoczęły prace społecznie użyteczne.

Bezrobotne osoby niepełnosprawne były traktowane priorytetowo jako grupa docelowa wymieniona w kryterium dostępu, w projektach współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach projektu pn. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie siedleckim i mieście Siedlce (III)”, realizowanego w ramach Działania 8.1 - Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 wsparcie otrzymało 7 osób niepełnosprawnych (3 kobiety i 4 mężczyzn), z czego:

- 1 osoba (kobieta) została zatrudniona w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- 2 osoby (mężczyźni) zostały zatrudnione w ramach prac interwencyjnych,
- 3 osoby (2 kobiety i 1 mężczyzna) zostały skierowane na staż.
- 1 osoba (mężczyzna) została skierowana na szkolenie.

W ramach projektu pn. Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie siedleckim i mieście Siedlce (IV)” realizowanego w ramach Poddziałania 1.1.1 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 wsparcie w postaci staży otrzymały 2 osoby (mężczyźni), a 1 osobie (kobiecie) zostały przyznane jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2020 roku Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach w zakresie aktywizacji osób niepełnosprawnych współpracował także z innymi instytucjami: Caritas Diecezji Siedleckiej, Zakład Aktywności Zawodowej, Polski Związek Głuchych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Centrum Integracji Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

5. Miejski Ośrodek Kultury w Siedlcach

Miejski Ośrodek Kultury ogromną wagę przywiązuje do „terapii przez kulturę” w celu przywracania osób niepełnosprawnych do życia społecznego.

W roku 2020 zostały przeprowadzone następujące imprezy na rzecz osób niepełnosprawnych:

- 1) konkurs plastyczny „Szopka Bożonarodzeniowa” i wystawa pokonkursowa na stronie internetowej MOK - udział siedleckich przedszkoli i szkół integracyjnych;
- 2) udział przedszkolaków i uczniów szkół integracyjnych w koncertach umuzykalniających w wykonaniu artystów Filharmonii Narodowej „Spotkania z Muzyką. Małe Filharmonie” - 11 koncertów w obiekcie Sala Biała;
- 3) Miejski Festiwal Kolęd i Pastorałek dla dzieci i młodzieży szkolnej „Moje Betlejem” - udział przedszkoli i szkół integracyjnych w przesłuchaniach konkursowych oraz w Koncercie Finałowym – sala widowiskowa „Podlasie”, Skwer przy Fontannie;
- 4) XIV Przedszkolny Festiwal Kolęd, Pastorałek i Piosenek Świąteczno-Noworocznych „Szała Kolęda 2020” - udział przedszkoli integracyjnych w przesłuchaniach konkursowych oraz Koncercie Laureatów – Sala Biała;
- 5) uczestnictwo podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w wystawach organizowanych przez Miejski Ośrodek Kultury – Galeria Fotografii FOKUS, Mała Galeria Sztuki i Galeria „w Bramie”;
- 6) konkurs plastyczny „Pisanka Wielkanocna” i wystawa pokonkursowa na stronie internetowej - udział siedleckich przedszkoli i szkół integracyjnych;
- 7) spektakle teatralne dla uczniów przedszkoli i szkół integracyjnych- sala widowiskowa „Podlasie”;
- 8) Spektakl taneczny - „Dzieci Powstania 44” oraz interdyscyplinarne widowisko taneczne „Polskie DNA - wolność tańcem malowana” w wykonaniu Alternatywnego Teatru Tańca LUZ - dla uczniów szkół integracyjnych – sala widowiskowa „Podlasie”;
- 9) „Wakacyjna Kraina Zabawy” - rodzinna impreza plenerowa, w której brały udział rodziny i dzieci z różnymi dysfunkcjami;
- 10) warsztaty literackie w siedleckich szkołach integracyjnych prowadzone przez SGL „Witraż”;
- 11) konkursy recytatorskie – udział uczniów szkół integracyjnych w konkursach recytatorskich i poezji śpiewanej – m.in. „Kamień Wiary”, „Optymistyczny Turniej Sztuki Recytatorskiej”;
- 12) udział podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w koncertach w wykonaniu Zespołu Wokalnego „Sweet Angels”, Studia Piosenki „Singers”, Grupy Piosenki Poetyckiej, Zespołu NIEKOMPLETNI – Sala Biała; 13) wykłady i koncerty dla słuchaczy Siedleckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Wyposażenie budynków MOK w podjazdy, windy i specjalne toalety pozwala na uczestnictwo osób niepełnosprawnych w imprezach organizowanych przez Miejski Ośrodek Kultury.

6. Centrum Kultury i Sztuki im. Andrzeja Meżeryckiego Scena Teatralna Miasta Siedlce

W związku z wybuchem pandemii wirusa SARS-CoV-2 i wynikającymi z niego ograniczeniami działalności w 2020 roku Centrum nie organizowało wydarzeń specjalnych w ramach Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.

CKiS było jednak organizatorem i współorganizatorem 167 wydarzeń artystycznych i społecznych, w których udział wzięło około 51 tysięcy osób, także osoby niepełnosprawne.

W okresie III-XII. 2020 roku Centrum umieściło w przestrzeni internetowej 561 zdarzeń informujących o działalności instytucji, w tym:

- 7 wydarzeń transmitowanych ze sceny na żywo, retransmisje własnych produkcji: spektakli, koncertów, recitali, widowisk, spektakli dla dzieci;
- specjalnie przygotowane premierowe działania online m.in.: etiudy teatralne, utwory wokalne w wykonaniu Chóru Miasta Siedlce, aktorów Teatru ES, Teatru Dziecięcego Drama Mia;
- relacje z prób zespołów artystycznych.

Z bogatej oferty artystycznej instytucji regularnie korzystają osoby niepełnosprawne.

7. Miejska Biblioteka Publiczna w Siedlcach

Miejska Biblioteka Publiczna w Siedlcach jest placówką dostępną dla osób niepełnosprawnych, przyjazną, nowoczesną, w pełni skomputeryzowaną. Od kilkadziesiąt lat gromadzi i udostępnia materiały biblioteczne osobom niepełnosprawnym.

Oddział Zbiorów Specjalnych Siedleckiej Książnicy prowadzi wypożyczalnię „książek mówionych”, tj. książek nagranych na kasetach magnetofonowych i płytach CD, czytanych przez wybitnych polskich aktorów i profesjonalnych lektorów, z których korzystają głównie osoby niewidome, słabo widzące, ale także dzieci np. z dysleksją.

Biblioteka oferowała czytelnikom 5.497 tytułów „książek mówionych”- audiobooków (16.391 jedn. inw.): 3.994 na płytach CD oraz 1.503 na kasetach magnetofonowych, w tym głównie:

- literaturę piękną polską i obcą,
- książki o tematyce historycznej,
- literaturę religijną,
- wydawnictwa z dziedziny filozofii i psychologii,
- biografie, reportaże i pamiętniki,
- poradniki z dziedziny medycyny i ziołolecznictwa,
- książki relaksacyjne, wyciszające,
- literaturę dziecięco-młodzieżową; lektury szkolne, bajki, baśnie, książki przygodowe, fantastykę.

Dopełnieniem oferty było 196 tytułów książek drukowanych dużą czcionką, a także bogate zbiory muzyczne od muzyki poważnej, relaksacyjnej po rozrywkową, jazz i rock - na płytach CD, płytach analogowych i kasetach magnetofonowych. Czytelnicy z dysfunkcją słuchu otrzymali dostęp do 606 tytułów e-booków na platformie książek elektronicznych IBUKLibra a w sierpniu do LEGIMI.

Z e-booków można było korzystać w siedzibie Biblioteki, jak również on-line poza MBP.

Oddział Zbiorów Specjalnych Miejskiej Biblioteki Publicznej w Siedlcach prowadził działalność biblioteczną wypożyczając „książki mówione”- zarejestrowano 6.131 wypożyczeń audiobooków.

Największym zainteresowaniem osób dorosłych z dysfunkcją wzroku w 2020 roku cieszyły się „książki mówione” z literatury pięknej polskiej i światowej, podróżnicze, historyczne, a także biografie, reportaże, poradniki. Część czytelników korzystała z zasobu książek drukowanych dużą czcionką. Natomiast dzieci słabowidzące, autystyczne, czy z dysleksją najczęściej wypożyczały lektury szkolne oraz bajki, baśnie, książki przygodowe na płytach CD.

W okresie od 1.01.2020 r. - 11.03 2020 r. oraz od 1.12 - 31.12 2020 r. Oddział Zbiorów Specjalnych Miejskiej Biblioteki Publicznej w Siedlcach prowadził usługę Wypożyczalnia Czytaków oraz cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych, słabo widzących i seniorów. W ramach tej usługi MBP zapewniła czytelnikom dostęp do trzech Czytaków (2 Czytaki Plus i 1 Czytak NPN3) oraz bezpłatnego pakietu 2.597 tytułów cyfrowych książek mówionych.

W okresie sprawozdawczym Czytaki były wypożyczone 6 razy, a czytelnicy skorzystali z 322 tytułów cyfrowej książki mówionej.

W okresie od 1.01.2020 r. – 11.03.2020 r. MBP prowadziła nieodpłatną usługę – *wypożyczenie „książek mówionych” na zamówienie telefoniczne* - dla osób niewidomych, niesprawnych ruchowo i seniorów z Siedlec (telefon 25 632 29 19).

Ta usługa ponownie została uruchomiona od 17.11.2020 r. w czasie zamknięcia MBP dla czytelników, podczas trwającej pandemii Covid-19 (w rygorze sanitarnym). W ramach tej usługi dostarczono czytelnikom niepełnosprawnym do domu 68 tytułów „książek mówionych”.

W 2020 roku MBP w Siedlcach prowadziła 2 punkty biblioteczne, ułatwiając w ten sposób dostęp do zbiorów specjalnych, a w szczególności do „książki mówionej” czytelnikom niepełnosprawnym. Punkty te funkcjonowały w Domu Pomocy Społecznej „Dom nad Stawami” oraz Szkole Podstawowej nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi w Siedlcach.

W roku sprawozdawczym w punktach bibliotecznych zarejestrowano 44 czytelników oraz 111 wypożyczeń zbiorów specjalnych.

Oddział Zbiorów Specjalnych Miejskiej Biblioteki Publicznej w Siedlcach jest wyposażony w cenne

urządzenie – powiększalnik elektroniczny „My Reader”, który umożliwia osobom z dysfunkcją i znacznym upośledzeniem wzroku szybki i samodzielny dostęp do lektury książek i czasopism w formie drukowanej.

W okresie od 1.01.-11.03.2020 r. oraz od 10.06. - 6.11.2020 r. i 1.12-31.12.2020 roku (w rygorze sanitarnym) czytelnicy mogli na miejscu, w Oddziale Zbiorów Specjalnych MBP słuchać audiobooków i muzyki, korzystając ze specjalnie zorganizowanych i wyposażonych stanowisk. Udostępniono na miejscu 97 zbiorów specjalnych.

W okresie do 11.03. tj. do zawieszenia działalności biblioteczej Oddział Zbiorów Specjalnych Miejskiej Biblioteki Publicznej w Siedlcach prowadził działalność kulturalno-edukacyjną. Gościł młodych czytelników ze Szkoły Podstawowej nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi i Szkoły Podstawowej nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi. Uczniowie mogli zapoznać się ze zbiorami „książki mówionej”, słuchali audiobooków i muzyki na różnych nośnikach. Podczas zajęć prezentowano książki napisane alfabetem Braille’a, a dzieci próbowały odczytywać tekst za pomocą dotyku. Uczniowie byli także uczestnikami lekcji biblioteczych i zajęć czytelniczych w tym nt. „W świecie baśni Andersena”, także prezentacji multimedialnych t. „Historia Siedlec w zbiorach regionalnych”. Uczniowie Szkoły Podstawowej Aleksander uczestniczyli w zajęciach „Eko-ferie w bibliotece”.

W 2020 roku z różnorodnych usług Miejskiej Biblioteki Publicznej w Siedlcach skorzystało ok. 800 użytkowników niepełnosprawnych.

Należy podkreślić, że pandemia Covid-19 niekorzystnie wpłynęła na obecność seniorów i osób niepełnosprawnych w Miejskiej Bibliotece Publicznej, głównie z powodu obaw przed zakażeniem i stosowaniem zaleceń rządowych.

8. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Siedlcach

MPK Siedlce posiada n/w pojazdy przeznaczone do przewozu osób niepełnosprawnych:

1. Mikrobus Volkswagen	rok prod. 1993-2019	szt. 6
2. Autobusy niskopodłogowe	rok prod. 1999-2020	szt. 47
- Jelcz M081 MB	szt. 3	
- Volvo	szt. 4	
- MAN	szt. 22	
- Mercedes	szt. 11	
- Autosan	szt. 2	
- Solaris	szt. 5	

W 2020 r. autobusy niskopodłogowe przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych zgodnie z liniowym rozkładem jazdy kursowały na wszystkich liniach.

Autobusy te w 2020 roku wykonały 2.092.736 km.

Mikrobusami Volkswagen oraz autobusami niskopodłogowymi przewożono zgodnie z zawartymi umowami uczniów ze Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi Nr 6, z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 im. St. Staszica oraz Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im.

M. Grzegorzewskiej na terenie miasta Siedlce oraz na trasie Siedlce - Stok Lacki.

W 2020 r. mikrobusy oraz autobusy Jelcz w zakresie zawartych umów na przewóz uczniów niepełnosprawnych wykonały odpowiednio 47.386 km i 3.260 km przewozowych.

Od miesiąca marca do końca roku ze względu na pandemię przewozy były ograniczane i realizowane zgodnie z bieżącymi potrzebami zamawiających

W związku z tym, że tabor MPK Siedlce to autobusy niskopodłogowe, praktycznie wszystkie linie są przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych, stąd też oznaczenie autobusu niskopodłogowego usunięto z rozkładu jazdy.

9. Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami UPH w Siedlcach oraz Stowarzyszenie Popierania Edukacji Niepełnosprawnych „Hefajstos” w Siedlcach

Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działa na rzecz niepełnosprawnych studentów Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach natomiast Stowarzyszenie Popierania Edukacji Niepełnosprawnych działa na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta i powiatu siedleckiego. Podmioty współpracują przez cały rok i są współorganizatorami wielu działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Centrum w zakresie swoich działań dla studentów z niepełnosprawnością, oprócz pomocy w procesie edukacyjnym, podejmuje również różnorakie działania promujące integrację, działalność kulturalną i sportową osób z niepełnosprawnościami. Temu celowi służą organizowane: Dni Adaptacyjne, Dni Integracji, warsztaty artystyczne, wykłady, zawody sportowe oraz wyjazdy naukowe. Rok 2020 był trudnym czasem dla wszystkich w związku z epidemią SARS-CoV-2 w kraju i wprowadzeniem pracy zdalnej również dla Stowarzyszenia „Hefajstos” oraz Centrum.

W ubiegłym roku zorganizowano jednak Dzień Adaptacyjny oraz kurs języka migowego.

Dzień Adaptacyjny w dniu 16 października 2020 r. dla nowo przyjętych studentów z niepełnosprawnościami odbył się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2.

Podczas Dnia Adaptacyjnego odbyło się:

- szkolenie biblioteczne prowadzone przez kierownika Informacji Naukowej,
- szkolenie z obsługi platformy multimedialnej Google Meet,
- spotkanie z władzami uczelni, na którym uczestników przywitała Prorektor ds. rozwoju i promocji prof. nzw. dr hab. Tamara Zacharuk oraz Dziekan: prof. dr hab. Marek Gugąła Dziekan Wydziału Agrobiotechnologii i Nauk o Zwierzętach i prof. dr hab. Cezary Sempruch Dziekan Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, prezentując warunki studiowania w UPH,
- ofertę Biura Karier zaprezentował pan dr Krzysztof Kalinowski, zachęcał studentów do współpracy oraz inspirował do brania udziału w różnych projektach, które oferuje Uczelnia,
- kierownik Działu Promocji podkreślała znaczenie aktywności społecznej i kulturalnej studentów.
- dyrektor CKiRON przedstawiła ofertę Centrum i zachęcała do intensywnej nauki, jak również do aktywnego uczestnictwa w życiu studenckim.
- szkolenie BHP przeprowadził główny specjalista ds. BHP.

Okres od marca 2020 r. do końca roku 2020 był wyjątkowym czasem. Stowarzyszenie było zainteresowane wieloma wydarzeniami, spotkaniami oraz konferencjami organizowanymi w Polsce oraz poza krajem. Niestety z uwagi na pandemię wydarzenia te zostały odwołane bądź przesunięte na nieokreślone terminy. Nie mniej jednak członkom Zarządu udało się wziąć udział m.in. w przygotowaniach do społecznego projektu „SłuchAmy” poświęconego problemom osób niesłyszących. Realizacji projektu podjęli się uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego im. Św. Królowej Jadwigi. Pani Halina Grzeszczuk umożliwiła uczniom naukę podstaw języka migowego.

Okres pandemii zapoczątkował również tak zwane webinaria, czyli spotkania zorganizowane w trybie zdalnym. Pani Prezes i członkowie Zarządu również brali udział w tego typu działaniach:

- 14 maja - Wsparcie oraz edukacja on - line osób z niepełnosprawnościami.
- 15 maja - Planowanie projektów oraz zmiany w projektach Uczelnia Dostępna w czasach epidemii.
- 7-8 września -Szkolenie z tworzenia audiodeskrypcji i tekstów alternatywnych do multimediów, grafik i materiałów wizualnych, które były prowadzone przez Fundację Na Rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji „KATARYNKA”;
  - Odbiorcy audiodeskrypcji. Kim są osoby z niepełnosprawnością wzroku? W jaki sposób poruszają się po internecie i jak docierają do informacji?
  - Wstęp do ustawy o dostępności i oraz dostępności cyfrowej w kontekście audiodeskrypcji: czego wymaga od nas prawo. Jak powinniśmy je stosować na konkretnych przykładach
  - Czym jest audiodeskrypcja?

- Etapy tworzenia audiodeskrypcji, kiedy powinniśmy zwrócić się do profesjonalisty, a kiedy możemy tworzyć ją sami.
- Zasady tworzenia. Rodzaje. Przykłady. Omawianie przykładów, słuchanie.
- Audiodeskrypcja i teksty alternatywne na stronach www, w mediach społecznościowych i multimediami: narzędzia pracy. Jak dodawać i tworzyć audiodeskrypcję na konkretnych przykładach.

Po raz kolejny Stowarzyszenie Popierania Edukacji Niepełnosprawnych „Hefajstos” zorganizowało Kurs Języka Miganego na poziomie podstawowym dla naszych studentów i pracowników oraz mieszkańców miasta Siedlce, który mimo pandemii udało się zrealizować stacjonarnie w okresie od 10 października 2020 r. do 31 stycznia 2021 r.

Stowarzyszenie współpracowało z PFRON Oddział Mazowiecki i Lubelski w celu dofinansowania kursu języka migowego dla uczestników.

W trakcie całego roku Stowarzyszenie „Hefajstos” promuje swoją działalność na targach poświęconych osobom z niepełnosprawnościami oraz prowadzi działalność usługową, porady dla studentów Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach w zakresie bieżących problemów. Mobilizuje osoby z niepełnosprawnościami do działania, do pracy nad sobą, akceptacji siebie oraz do twórczej pracy. Stowarzyszenie otwarte jest na współpracę ze wszystkimi placówkami w Siedlcach działającymi na rzecz inkluzji osób z niepełnosprawnościami.

Uczelnia nawiązuje kontakty z różnymi organizacjami prowadzącymi działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz potencjalnymi pracodawcami osób niepełnosprawnych.

10. Polski Komitet Pomocy Społecznej, Zarząd Rejonowy w Siedlcach

PKPS w ubiegłym roku prowadził bieżącą działalność pomocową realizując istotne społecznie zadania. Na bieżąco udzielano pomocy osobom znajdującym się w bardzo trudnych, kryzysowych sytuacjach życiowych.

PKPS w swojej codziennej pracy kierował się ważnym interesem społecznym, polegającym na organizowaniu akcji pomocowych ratujących ludzi z trudnych sytuacji życiowych. Niesione były różnorodne formy pomocy osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn niezdolne były do rozwiązywania swoich życiowych problemów, w szczególności ludziom starszym, niepełnosprawnym, chorym, samotnym, zagrożonym demoralizacją, rodzinom pozbawionym środków do życia, ubogim i bezradnym. Realizowana była działalność społecznie użyteczna, która nie jest nastawiona na zysk, ale opiera się głównie na pracy społecznej swych członków. Działalność dobroczynna PKPS była tylko częściowo finansowana ze środków publicznych, a w dużej mierze jego zdolność do niesienia pomocy zależała od wsparcia otrzymanego od darczyńców. Najważniejsze działania prowadzone przez PKPS:

Prowadzenie magazynów z odzieżą, artykułami spożywczymi, sprzętem gospodarstwa domowego:

PKPS Siedlce uczestniczył w realizacji Programu Pomocy Żywnościowej FEAD współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. W ciągu roku otrzymał 121.915,28 kg żywności z różnych grup towarowych dla wszystkich potrzebujących zakwalifikowanych do pomocy o całkowitej wartości 550.948 zł. Z tej formy pomocy żywnościowej skorzystało 1658 osób z rodzin najuboższych.

Siedlecki Komitet Pomocy w danym okresie pozyskał także od darczyńców żywność krajową w postaci artykułów spożywczych oraz rzeczy dla 173 osób (ubrania, sprzęt gospodarstwa domowego). W okresie jesienno-zimowym zakupiono i wydano 38.550 ton ziemniaków na kwotę 47.100 zł dla rodzin wskazanych przez MOPR Siedlce.

Prowadzenie bezpłatnej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych dla osób niepełnosprawnych.

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. PKPS wypożyczał bezpłatnie sprzęt rehabilitacyjny na podstawie zaświadczeń lekarskich dla niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Siedlce.

Wypożyczony sprzęt to m. in.: łóżka ortopedyczne wraz z materacami, chodziki inwalidzkie, toalety przenośne, balkoniki, kule łokciowe, krzesła pod prysznic, krzesła sedesowe, laski, uchwyty do łóżka, wózki, nakładki na sedes, materace przeciwodleżynowe itp.

Z pomocy tej skorzystało 249 osób niepełnosprawnych z terenu Miasta Siedlce, zaś sprzętu rehabilitacyjnego wypożyczono 388 sztuk o szacunkowej wartości 419.119 zł.

Rozwijanie współpracy z organami administracji samorządowej w zakresie wspólnej realizacji programów pomocowych dla najuboższych i najsłabszych grup społecznych.

Działania ZR PKPS prowadzone w ramach struktury organizacyjnej na terenie Miasta Siedlce miało na celu uzupełnienie pracy lokalnych samorządów w zakresie pomocy społecznej. ZR PKPS na terenie Miasta Siedlce realizował wiele społecznie użytecznych programów, które miały na celu pomóc najuboższym i najsłabszym warstwom lokalnych społeczności i przyniosły one wymierne rezultaty. Zarówno pracownicy, jak i wolontariusze czynnie angażowali się w bezpośrednią pomoc jaka była udzielana osobom potrzebującym. Ponadto ściśle współpracowali z samorządem lokalnym, jak również innymi organizacjami pozarządowymi w celu wypracowania efektywnych sposobów zwalczania bezrobocia, ubóstwa, bezdomności i patologii społecznej.

11. Caritas Diecezji Siedleckiej

Caritas Diecezji Siedleckiej została powołana Dekretem Biskupa Siedleckiego dnia 15 kwietnia 1991 roku, dla przewodniczenia działom charytatywnym w Diecezji Siedleckiej. Caritas niesie pomoc i wsparcie ludziom żyjącym w ubóstwie, bezdomnym, rodzinom dotkniętym patologią społeczną, niepełnosprawnością. Organizuje opiekę nad dziećmi poprzez zakładanie świetlic socjoterapeutycznych, wspomaga dożywianie dzieci, leczenie oraz corocznie wysyła na kolonie letnie i zimowe dzieci z rodzin najuboższych i dysfunkcyjnych. Caritas Diecezji Siedleckiej świadczy szeroki zakres usług dla osób potrzebujących pomocy.

Caritas Diecezji Siedleckiej od wielu lat prowadzi działania mające na celu pomoc osobom niepełnosprawnym. W 2020 r. na terenie miasta Siedlce prowadziło następujące formy pomocy osobom niepełnosprawnym:

1) *Warsztat Terapii Zajęciowej*, który obejmował wsparciem 40 uczestników z orzeczoną niepełnosprawnością z Siedlec i powiatu siedleckiego (19 kobiet, 22 mężczyzn). Osoby posiadające różnego typu niepełnosprawności fizyczne i intelektualne odbywają w Warsztacie kompleksową rehabilitację społeczną i zawodową.

Zajęcia odbywają się w 8 specjalnie przygotowanych pracowniach: doświadczenia świata, muzyki i teatru, gospodarstwa domowego, krawieckiej, multimedialnej, reklamowo- poligraficznej, rękodzieła artystycznego, techniczno- stolarskiej i ceramiczno-witrażowej.

Poza rehabilitacją zawodową, która ma na celu przygotowanie osoby do wykonywania pracy i uzyskania zatrudnienia, ważną rolę odgrywa rehabilitacja społeczna. Jej głównym celem jest umożliwienie podopiecznym WTZ uczestnictwa w życiu społecznym.

2) *Zakład Aktywności Zawodowej*, którego celem jest:

- zatrudnienie osób niepełnosprawnych o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- rehabilitacja zawodowa i społeczna: przygotowanie do życia w otwartym środowisku, pomoc w realizacji pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę indywidualnych możliwości. Zakład oferuje w ramach swojej działalności możliwość skorzystania z cateringu, sali bankietowej, gabinetu odnowy biologicznej, zabiegów aromatoterapii z elementami koloroterapii.

3) *Centrum Pomocy Bliźnim z Wypożyczalnią Sprzętu Rehabilitacyjnego* w Siedlcach oferuje osobom niepełnosprawnym dostęp do wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych w zależności od rodzaju niepełnosprawności z uwzględnieniem ich potrzeb (nieodpłatne udostępnienie), konserwowanie i naprawa wypożyczonego sprzętu.

Caritas Diecezji Siedleckiej na terenie miasta Siedlce prowadzi także:

- Świetlicę Socjoterapeutyczną dla 30 dzieci pochodzących z rodzin biednych i dysfunkcyjnych, zaniedbanych edukacyjnie, zagrożonych wykluczeniem społecznym głównie z powodu alkoholizmu;

- Świetlicę Profilaktyczno-Wychowawczą dla 30 dzieci z rodzin ubogich i patologicznych;
- Centrum Integracji Społecznej jest jednostką realizującą reintegrację zawodową przez praktyczną naukę zawodu i reintegrację społeczną - umożliwia rozpoczęcie kompleksowych działań na rzecz przywrócenia społeczeństwu osób dotkniętych dysfunkcjami społecznymi z powodu: bezrobocia, bezdomności, uzależnień, choroby psychicznej, czy też czasowego odizolowania ich od społeczeństwa na skutek odbywania kary w zakładach karnych, bądź w przypadku uchodźców na skutek trudności w asymilacji do nowych warunków. W CIS działają sekcje: ślusarsko-spawalnicza, krawiecko-szwalnicza, florystyczno-ogrodnicza, gastronomiczna - prowadzi bezpłatną jadalnię dla osób ubogich i usługi dla innych beneficjentów, remontowo-porządkowa, opiekun osób starszych i administracyjno-biurowa;
- Centrum Wolontariatu;
- przedszkolne koła Caritas, szkolne koła Caritas i parafialne zespoły Caritas;
- Centrum Wsparcia Caritas Diecezji Siedleckiej- skierowane jest do ludzi najuboższych, rodzin wielodzietnych i innych osób, których sytuacja życiowa czy zdrowotna jest trudna, wymagająca wsparcia zarówno najbliższych jak i instytucji pomocowych;
- Mieszkania Wspierane;
- Ośrodki Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem, utworzone w celu pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz ich rodzinom mieszkającym na terenie województwa mazowieckiego i lubelskiego.

12. Zakład Aktywności Zawodowej w Siedlcach

Szczegółowe zasady, tryb i warunki tworzenia, finansowania i działania zakładów aktywności zawodowej reguluje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2013 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej. Działalność ZAZ dofinansowana jest ze środków PFRON za pośrednictwem samorządu województwa, na warunkach i w wysokości określonych w umowie zawartej z organizatorem jednostki.

ZAZ jest typowym przedsiębiorstwem społecznym - jego cele społeczne polegające na tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz zapewnieniu pracownikom szansy na integrację społeczną i zawodową, osiągnęte są dzięki działalności ekonomicznej.

Głównym celem Zakładu nie jest wypracowanie zysku lecz aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, którym ciężko jest się odnaleźć na otwartym rynku pracy.

Zakład Aktywności Zawodowej prowadzi działalność przy ul. Chopina 10, 08-110 Siedlce
tel.: 25 633 43 15 e-mail: sekretariat@zaz-siedlce.pl

Data powstania: 30 czerwiec 2008 r.

ZAZ w zakresie swoich usług oferuje m.in. usługi gastronomiczne i cateringowe świadczone zarówno dla osób prywatnych jak i instytucji, podmiotów gospodarczych, szkół, przedszkoli, biur: poczęstunki, obiady, bankiety, kolacje integracyjne, catering na szkolenia, seminaria, konferencje oraz przyjęcia okolicznościowe, a także kompleksową organizację przyjęć okolicznościowych (chrzty, komunie, rocznice, spotkania biznesowe itd.). Na miejscu w budynku ZAZ funkcjonuje stołówka ogólnodostępna serwująca codziennie domowe obiady. Rocznie wydano w stołówce 11.112 obiadów a w systemie abonamentowym 780. Zorganizowano 40 imprez okolicznościowych. Najważniejszą częścią działalności gastronomicznej ZAZ jest świadczenie usług cateringowych dla szkół, przedszkoli i żłobków. W 2020 roku wydano w tym systemie 54.544 obiadów dla dzieci. Liczby te obrazują, że zakres produkcji jaką prowadzi na co dzień ZAZ, w ubiegłym roku ze względu na pandemię COVID -19 został ograniczony w stosunku do lat ubiegłych.

Zgodnie z wytycznymi władz centralnych Zakład pracował w dozwolonym trybie z zachowaniem wszelkich procedur, zamknięto Zakład jedynie w okresie od 16 marca do 15 maja.

Drugą działalnością ZAZ-u jest prowadzony Ośrodek Odnowy Biologicznej *będący miejscem do codziennego relaksu oraz odnowy ducha i ciała pomagający przywrócić siły witalne*. W ramach działań Ośrodka zapewnia się komfortowy wypoczynek i tym samym możliwości skorzystania z szerokiego zakresu profesjonalnych zabiegów leczniczo - rehabilitacyjnych oraz odnowy biologicznej m.in. sauny, hydromasażu, masażu relaksacyjnego, masażu gorącymi kamieniami, masażu ciepłymi olejkami, masażu izometrycznego, masażu limfatycznego, masażu bańką chińską, elektrostymulacji, ultradźwięków, magnetoterapii, laseroterapii, lampy Biopton, kinezyterapii indywidualnej, aromaterapii, zajęć fitness i siłowni.

Jest to zgoła inna działalność od gastronomii, z usług skorzystało ok. 145 pacjentów.

Obecnie w ramach świadczonych usług gastronomicznych wydaje się dziennie ok. 450 posiłków, realizując tym samym zawarte umowy z przedszkolami, organizacjami pozarządowymi, firmami lokalnymi, instytucjami kościelnymi oraz jednostkami sektora publicznego. Głównym klientem są przedszkola i żłobki, dla których realizowano usługi cateringowe związane z żywieniem dzieci.

Prowadzenie działalności usługowej pozwala na realizację głównego celu, jakim jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych ze znacznym oraz umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, orzecznym w związku upośledzeniem umysłowym, chorobą psychiczną lub autyzmem. ZAZ przygotowuje w/w grupę pracowników do zatrudnienia w zakładach pracy chronionej lub na otwartym rynku pracy. Ponadto Zakład podejmuje działania mające na celu poprawę stanu zdrowia pracowników niepełnosprawnych oraz pomoc w ich usamodzielnieniu.

Zakład Aktywności Zawodowej obecnie zatrudnia 59 osób (39,70 etatu), w tym 45 osób z niepełnosprawnością (25,70 etatu), z czego 26 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (14,80 etatu) oraz 18 z umiarkowanym (9,90 etatów). W Zakładzie zatrudnionych jest 16 osób personelu obsługowo-rehabilitacyjnego (15,80 etatów), w tym 1 osoba z lekkim stopniem niepełnosprawności i 1 ze znacznym. Asystent pracy i psycholog zatrudnieni na umowę zlecenie.

Korzyści społeczne jakie wnosi ZAZ do środowiska dotyczy dwóch zasadniczych funkcji: reintegracji zawodowej osób niepełnosprawnych i dostarczania usług.

Zakład Aktywności Zawodowej pomimo, iż sam jest podmiotem ekonomii społecznej w sposób świadomy promuje działania z zakresu CSR (Społeczna Odpowiedzialność Biznesu). Zamawiając produkty, surowce, usługi wybiera dostawców, którzy prowadzą swoją działalność lokalnie. Analizując potrzeby co do produktu czy usługi określa czy jest ona dostępna do zakupienia w organizacji pozarządowej, CIS, Spółdzielni Socjalnej, WTZ czy innego ZAZ.

Siedlecki ZAZ został zwycięzcą VI edycji Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepsze Przedsiębiorstwo Społeczne Roku 2016. Otrzymał prawo do posługiwania się prestiżowym certyfikatem "Znak [eS]" poświadczającym wysoką jakość prowadzonych działań i rentowność ekonomiczną nastawianą na potrzeby zawodowe i społeczne osób niepełnosprawnych.

13. Stowarzyszenie Sportowe Osób Niepełnosprawnych „Start” w Siedlcach

SSON „Start” swoim zasięgiem działania obejmuje miasto Siedlce oraz teren byłego województwa siedleckiego. Głównym celem Stowarzyszenia było:

1. Organizowanie i rozwijanie powszechnej kultury fizycznej, sportu, rehabilitacji, turystyki i wypoczynku wśród osób niepełnosprawnych.
2. Organizowanie i prowadzenie turnusów rehabilitacyjnych ogólnousprawniających z programem rekreacyjno-sportowym i rekreacyjno-wypoczynkowym.
3. Objęcie czynną działalnością w zakresie kultury fizycznej jak największej liczby osób niepełnosprawnych, w szczególności dzieci i młodzieży szkolnej.
4. Przystosowanie podstawowych dyscyplin sportowych dla niepełnosprawnych z podziałem na grupy i klasy startowe.
5. Ukazanie możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa zgodnie z zasadą integracji.

Stowarzyszenie prowadziło w 2020 roku działalność w następujących formach:

- *sekcja lekkoatletyczna* – liczy 20 zawodników i zawodniczek ze schorzeniami aparatu ruchu oraz niedowidzące. W okresie przygotowawczym do zawodów sportowych treningi oraz sprawdziany szybkościowy i wytrzymałościowy odbywały się dwa razy w tygodniu w obiekcie sportowym na siłowni przy ul. Prusa w miesiącach I - III, natomiast od 13 marca treningi zostały odwołane z powodu pandemii-wznowione od 1 czerwca na stadionie lekkoatletycznym ARMS z bieżnią tartanową i stanowiskami do rzutów, gdzie zawodnicy doskonalili swoją technikę w biegach i rzutach. Treningi w miesiącach IX-XII odbywały się 2 razy tygodniowo w obiektach sportowych ARMS.

Dzięki pomocy finansowej Miasta Stowarzyszenie zorganizowało i przeprowadziło konsultacje, treningi oraz sprawdziany dla zawodników przed zbliżającymi się Mistrzostwami Polski Seniorów i Juniorów na Stadionie L.A. przy ul. Prusa. Głównym celem prowadzenia zajęć było poprawienie ogólnej sprawności fizycznej i intelektualnej zawodników poprzez rozwijanie funkcji motorycznych oraz przygotowanie psychiczne do zawodów sportowych. Po wakacjach szkoleniowcy rozpoczęli dodatkową rekrutację młodzieży niepełnosprawnej - w ten sposób została wyselekcjonowana grupa uczniów niepełnosprawnych (narząd ruchu i niedowidzący), która wyraziła chęć uczestnictwa w zajęciach sekcji lekkiej atletyki.

- *sekcja tenisa stołowego* – zawodnicy ze schorzeniami aparatu ruchu i porażeniem mózgowym.
- *turnusy rehabilitacyjne* – Stowarzyszenie posiada własną przeszkoloną kadre do prowadzenia, Ośrodki w Kołobrzegu, Ustroniu Morskim i Suchej Beskidzkiej posiadają certyfikat do przyjmowania osób niepełnosprawnych. Turnusy rehabilitacyjne realizują program usprawniająco - rekreacyjny dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu, słuchu, wzroku, porażenia mózgowego, upośledzeniem umysłowym, schorzeniami układu krążenia i oddechowego, cukrzycą itd W tym trudnym roku pandemicznym, który pokrzyżował plany zawodników - lekkoatleci stanęli jednak na wysokości zadania zdobywając 5 medali na arenie ogólnopolskiej.

14. Uczniowski Klub Sportowy przy SOSzW w Siedlcach

Głównym celem pracy UKS było promowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia.

Cele te były realizowane poprzez następujące zadania:

- a) zajęcia rekreacyjno-sportowe – nauka i doskonalenie pływania,
- b) szkolenie sportowe w sekcjach,
- c) zawody sportowe.

Szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo odbywa się w poszczególnych sekcjach:

- sekcja pływacka,
- tenis stołowy.

15. Polski Związek Głuchych, Koło Terenowe w Siedlcach

Polski Związek Głuchych Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niestyszących

08-110 Siedlce, ul. Kilińskiego 29 tel./fax /25/ 632 43 78

oraz

Polski Związek Głuchych Specjalistyczny Ośrodek Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą

Słuchu 08-110 Siedlce, ul. Aleksandrowska 4 tel./fax /25/ 640 77 77

Zasięg działania obejmuje powiaty: siedlecki, sokołowski, miński, węgrowski, garwoliński, łosicki.

Organizacja posiada zarejestrowanych 1178 osób z uszkodzeniem narządu słuchu z czego 413 osób jest członkami organizacji - 113 członków to mieszkańcy miasta Siedlce.

W roku sprawozdawczym ubyło 40 członków z powodu zgonu i nie płacenia składek członkowskich.

52% członków to osoby starsze w wieku powyżej 55 roku życia, 21 % członków to osoby czynne zawodowo, pracujące. Pozostałe osoby to renciści, osoby korzystające z rent socjalnych, emeryci, osoby na utrzymaniu rodzin.

Celem organizacji jest zrzeszanie osób z uszkodzeniem słuchu w różnym stopniu oraz prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej na rzecz tych osób w tym rehabilitacji logopedycznej, psychologicznej, pedagogicznej dla dzieci i młodzieży z wadą słuchu.

Główne kierunki działalności to:

Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób dorosłych

- prowadzenie działań indywidualnych i grupowych podnoszących poziom aktywności społecznej i zawodowej osób niesłyszących,
- prowadzenie działań w zakresie ochrony i promocji zdrowia w tym z zakresu profilaktyki zdrowotnej osób starszych,
- organizowanie i prowadzenie pracy kulturalno-oświatowej na świetlicy Ośrodka oraz działania umożliwiające udział osób niesłyszących w masowej kulturze, rekreacji, turystyce, prowadzenie zajęć rozwojowo-poznawczych, oświatowych, integracyjnych,
- prowadzenie działań w zakresie pomocy socjalno-bytowej, żywnościowej / współpraca z Bankiem Żywności/ - pomoc osobom niesłyszącym i ich rodzinom będących w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, wyrównanie szans tych rodzin i osób,
- promocja zatrudnienia i podejmowanie działań aktywizujących zawodowo i społecznie osoby niesłyszące bezrobotne i poszukujące pracy,
- podejmowanie działań w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób niesłyszących, dyskryminacji z powodu nie tylko niepełnosprawności ale również odmiennego sposobu komunikacji z otoczeniem w tym na rzecz osób starszych,
- prowadzenie poradnictwa życiowego ułatwiającego codzienne funkcjonowanie w środowisku, poradnictwa psychologicznego, prawnego, rodzinnego, działalności informacyjnej i doradczej

Projekty i zadania realizowane w roku 2020 na rzecz osób dorosłych niesłyszących:

1. Zadanie PFRON – „Rehabilitacja kluczem do samodzielności” w ramach kierunku pomocy nr 2 zwiększenie samodzielności osób niepełnosprawnych z udziałem 44 osób niesłyszących.
Oferowane aktywności w ramach zadania obejmowały indywidualne wsparcie w problemach codziennego życia i funkcjonowania, wsparcie psychologiczne, prawne, zajęcia w kołach zainteresowań, rozwojowo-poznawcze, zajęcia z zakresu wiedzy i profilaktyki zdrowotnej, zajęcia usprawniające sposób komunikacji i komunikowania się w tym zajęcia wyrównujące poziom posługiwania się pismem w języku polskim w synchronizacji z językiem migowym. Wszystkie działania w ramach projektu mają na celu zwiększenie samodzielności życiowej, społecznej, usprawnienie funkcjonowanie psychospołeczne. Jest to projekt kluczowy, w ramach którego organizacja zatrudnia na 2,5 etatu tłumaczy języka migowego, kadrę administracyjną oraz 6 specjalistów w ramach umów zleceń - psycholog, plastyk, prawnik, pielęgniarka, logopeda, informatyk. Łącznie w ramach projektu udzielono 2364 godz. wsparcia indywidualnego i grupowego.
2. Zadanie PFRON - „Praca bez barier – edycja II” w ramach kierunku pomocy nr 1 Wejście osób niepełnosprawnych na rynek pracy. Aktywizację zawodową w ramach zadania prowadzono dla 8 osób niepełnosprawnych w oparciu o IPD z udziałem doradcy zawodowego, psychologa, pośrednika pracy. Uczestnicy projektu odbyli staże zawodowe, zostali w sposób fachowy, kompletny przygotowani do pracy. Trzy osoby niepełnosprawne uzyskały w wyniku oddziaływania projektu zatrudnienie. Pozostałych 6 osób zwiększyło kompetencje w zakresie podejmowania starań o zatrudnienie i zwiększyło poziom umiejętności wejścia na rynek pracy i 2 osoby podjęły zatrudnienie po zakończeniu projektu.
3. Projekty realizowane w obszarze kultury, turystyki, rekreacji i integracji wspierane przez lokalne samorządy to zadanie Miasta Siedlce - „Kultura i rekreacja dla niesłyszących” wspierające aktywność kulturalną, turystyczną i rekreacyjną osób niesłyszących z udziałem 40 niesłyszących mieszkańców miasta Siedlce, w tym 1 dniowa impreza turystyczno-rekreacyjna szlakiem

nadbużańskiego Podlasia, warsztaty rękodzieła artystycznego, poznanie Sceny Teatralnej Miasta Siedlce - wyjście 22 osób do teatru, spotkanie okolicznościowe- mikołajkowo-wigilijne dla 30 osób, udział 40 osób niesłyszących w pikniku integracyjnym z okazji Międzynarodowego Dnia Głuchego w Chlewiskach.

W roku 2020 Zarząd realizował też zadanie publiczne wspierane przez Zarząd Województwa Mazowieckiego pn. „ Aktywność społeczna w międzypokoleniowym klubie niesłyszących seniorów”. Uczestnikami projektu były 32 osoby starsze w wieku 55 plus z orzeczoną stopniem niepełnosprawności oraz 8 osób z otoczenia, opiekunowie osób starszych, wolontariusze związani ze środowiskiem. Oddziaływaniem projektu została objęta specyficzna grupa osób charakteryzująca się obniżonym poziomem samodzielności, narażona w szczególności na skutki starości : izolację, osamotnienie, niesamodzielność, depresje itp. z powodu odmiennego sposobu komunikacji i brak zrozumienia nawet przez najbliższe otoczenie. W ramach projektu odbyło się 21 spotkań po 3 godz. ze specjalistami z różnych dziedzin w udziale średnio 15 osób w każdym, w tym :

- psycholog - terapia grupowa i indywidualna dla osób starszych
- dietetyk -gotowanie, przyrządzanie zdrowych potraw, promocja diety dla osób starszych
- informatyk - zajęcia przy komputerze, korzystanie z Internetu, telefonii komórkowej
- pielęgniarka - spotkania z zakresu profilaktyki zdrowotnej , geriatry, dbania o zdrowie fizyczne, higienę osobistą w podeszłym wieku
- plastyk - zajęcia z zakresu papieroplastyki, wikliny papierowej , malowanie , rysowanie dla osób starszych
- zajęcia świetlicowe- gry planszowe , szachy, warcaby.

W ramach projektu przeprowadzono turniej łuczniczy pod okiem trenera łucznictwa podczas pikniku integracyjnego z okazji Międzynarodowego Dnia Głuchego oraz zakupiono 55 biletów wstępu do siedleckiego teatru.

Zadanie wspierane przez Samorząd Województwa Mazowieckiego to projekt pn. „Turystyka kulturalna bez barier” adresowane do osób młodych w wieku do 35 roku życia- to „jazda na kulturę”. 30 osób niesłyszących młodych wzięło udział w warsztatach wycinankarstwa i papieroplastyki kurpiowskiej w Zagrodzie Kurpiowskiej w Kadzidle, zwiedziło Muzeum Kurpii w Ostrołęce, zamek krzyżacki w Ostródzie i Działdowie, odbyło rejs statkiem po Jeziorze Drwęckim.

W ramach zadania zorganizowano też wyjazd do Skansenu w Kuligowie, gdzie zostały przeprowadzone warsztaty na kole garncarskim, plener malarski oraz młodzież mogła uczestniczyć w warsztatach tańców ludowych. Podczas wyjazdu okazało się, że osoby niesłyszące wyróżniają się talentem malarskim, jak również talentem tanecznym wyczuwając doskonale rytmy muzyki.

Najlepsze prace powstałe podczas pleneru zostały wyróżnione nagrodami rzeczowymi.

Do realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niesłyszących organizacja zatrudnia 3 osoby/2,5 etatu specjalistów ds. rehabilitacji - tłumaczy języka migowego i 1 osobę – ½ etatu – pracownik administracyjno-księgowy. Organizacja wspierana jest społeczną pracą członków zarządu i wolontariuszy przy organizacji imprez, spotkań integracyjnych, rekreacyjnych.

Rehabilitacja dzieci i młodzieży

Specjalistyczny Ośrodek Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu Polskiego Związku Głuchych w 2020 r. prowadził działalność z zakresu rehabilitacji leczniczej i społecznej dzieci i młodzieży z uszkodzeniami słuchu, zaburzeniami rozwoju mowy, innymi niesprawnościami osób dorosłych po laryngektomii, z afazją i innymi problemami w zakresie komunikacji werbalnej oraz oddziaływania psychoedukacyjne i instruktaż dla rodziców.

W ramach prowadzonej działalności realizowano zadania zlecone przez instytucje finansujące:

- Narodowy Fundusz Zdrowia
- PFRON

Praca PZG skupiała się na rehabilitacji społecznej i leczniczej dzieci i młodzieży z uszkodzonym słuchem i zaburzeniami mowy oraz oddziaływań z zakresu instruktażu dla rodziców i opiekunów, a także działaniach informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do środowiska lokalnego.

Równoległe z indywidualnymi zajęciami rehabilitacyjnym prowadzone były zajęcia grupowe. W ramach tych działań prowadzono oddziaływania surdologopedyczne, surdopedagogiczne i psychologiczne w stosunku do dzieci niesłyszących z wadą słuchu i innymi sprzężonymi. Usprawniano funkcje słuchowe, umiejętności komunikacyjne zarówno w zakresie komunikacji werbalnej jak i poza werbalnej. Oddziaływania obejmowały także wspomaganie procesów psychopoznawczych w zakresie kształtowania i rozwijania zaradności życiowej, aktywności społecznej, stymulacji rozwoju intelektualnego, poszerzenia umiejętności społecznych. Poszerzano umiejętności komunikacyjne. Stosowano procedury korekty wad wymowy, nauki języka migowego. Zajęcia miały również na celu stymulację poszerzenia słownika biernego oraz aktywnego podopiecznych.

Prowadzono akcję informacyjną i edukacyjną o możliwościach i potrzebach rozwojowych dzieci niepełnosprawnych. Osiągnięte rezultaty są istotne dla dwóch grup docelowych: dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dla ich opiekunów i rodziców a także nauczycieli i wolontariuszy.

Główne rodzaje działań podejmowanych na rzecz podopiecznych i członków:
rehabilitacja lecznicza i rehabilitacja społeczna;

- Realizacja kontraktu z NFZ – dzienny ośrodek rehabilitacji osób z dysfunkcją mowy i słuchu
- Realizacja programu PFRON pn „Mowa jest złotem” z zakresu kierunku pomocy 2 – zwiększenie samodzielności osób niepełnosprawnych.

Prowadzenie działalności polegało na prowadzeniu systematycznej i bieżącej rehabilitacji zdrowotnej i społecznej dzieci i młodzieży z uszkodzonym słuchem oraz zaburzeniami w komunikacji werbalnej. Elementem działań jest również instruktaż, poradnictwo i konsultacje dla rodziców, opiekunów, wychowawców i innych osób mających wpływ na funkcjonowanie dziecka niepełnosprawnego.

Charakter oddziaływań: logopedyczne, pedagogiczne, psychologiczne.

Rehabilitacja skierowana do niepełnosprawnych dzieci i młodzieży dostosowana do indywidualnych potrzeb rehabilitacyjnych, uwzględniająca tempo pracy rehabilitacyjnej, częstotliwość spotkań oraz typ zajęć konkretnego dziecka niepełnosprawnego.

Instruktaż, poradnictwo i konsultacje dla rodziców, opiekunów, wychowawców i innych osób mających wpływ na funkcjonowanie dziecka niepełnosprawnego prowadzone w formie zajęć indywidualnych i grupowych, zajęcia w trybie spotkań indywidualnych oraz grupowych dla dzieci i młodzieży realizowane przez pedagogów, logopedów, psychologa.

Rehabilitacją zostało objętych 72 dzieci i młodzieży z wadą słuchu i mowy. Prowadzone działania to systematyczna diagnoza i rehabilitacja społeczna i zdrowotna dzieci i młodzieży z wadą słuchu, upowszechnianie wśród rodziców dzieci niepełnosprawnych wiedzy na temat konsekwencji głuchoty i metod rehabilitacji, wspieranie szkół i przedszkoli w spełnianiu warunków dla dzieci z uszkodzonym słuchem.

Zarząd Koła i pracownicy Ośrodka podejmowali szereg działań w kierunku zdobycia środków finansowych na pokrycie kosztów działalności pisząc wnioski, składając oferty konkursowe oraz wykazali zaangażowanie w sprawy ochrony praw i interesów osób niesłyszących oraz organizacji biorąc udział w różnorodnych szkoleniach, konferencjach, spotkaniach dla organizacji pozarządowych, organizowanych przez samorządy, urzędy i inne instytucje.

16. Polski Związek Niewidomych Koło w Siedlcach

Siedzibą Koła jest lokal przy ulicy Błonie 11 w Siedlcach, biuro czynne jest trzy razy w tygodniu. Do Koła należą członkowie z miasta Siedlce, powiatu siedleckiego, powiatu węgrowskiego i łosickiego. Aby ułatwić kontakt członkom z ościennych powiatów w każdy pierwszy wtorek miesiąca członek Zarządu pełni dyżur w siedzibie Biblioteki Miejskiej w Węgrowie, a w drugi wtorek miesiąca w siedzibie Starostwa Powiatowego w Łosicach.

Liczba zrzeszonych w Kole członków stale ulega zmianie, utrzymuje się na poziomie 200 osób. Zarząd Koła najwięcej uwagi poświęca członkom nowo- wstępującym. Wspiera ich w ramach rehabilitacji społecznej, prowadzi wywiady środowiskowe.

Przy Kole prowadzony był punkt samopomocy cukrzycowej dla członków PZN chorych na cukrzycę. W punkcie tym dokonuje się pomiaru poziomu cukru, cholesterolu, trójglicerydów, ciśnienia tętniczego oraz wagi ciała. W ramach programu prace użyteczno - społeczne była zatrudniona jedna osoba do prac gospodarczo - porządkowych. W pracy Koła pomagało wielu wolontariuszy zarówno członkowie jak i osoby zaprzyjaźnione jak instruktor orientacji przestrzennej i czynności dnia codziennego czy instruktor Braile'a.

Do 31 marca praca Koła była realizowana zgodnie z zatwierdzonym corocznie planem pracy.

Od początku kwietnia z powodu pandemii wirusa SARS-COV-2 działalność uległa zmianie.

Z powodu różnego rodzaju obostrzeń i ograniczeń jakie były wprowadzone na terenie naszego kraju Zarząd podjął decyzję o rezygnacji z organizacji wycieczek i imprez integracyjnych.

W godzinach pracy biura udzielano głównie przez telefon informacji odnośnie rehabilitacji i uprawnień niewidomych, pomocy przy rozliczeniach podatkowych i innych spraw członkowskich. Jeden z członków Zarządu udzielał osobom zainteresowanym informacji na temat nowoczesnych metod leczenia cukrzycy i zapobiegania powikłaniom.

W okresie od maja do listopada realizowano we współpracy z Zarządem Głównym PZN pilotażowy program - Wsparcie samodzielności społecznej osób ociemniałych, słabowidzących i ich rodzin „Widzimy nie tylko oczami”, finansowany ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego. Program ten był wdrażany na terenie powiatów ostrowskiego, sokołowskiego, węgrowskiego, siedleckiego, łosickiego i garwolińskiego. W ramach projektu odbyło się kilka szkoleń z zakresu nowoczesnych technologii wspierających, pokazów pomocy optycznych i sprzętu dedykowanego osobom z problemami widzenia oraz indywidualne konsultację między innymi z psychologiem, prawnikiem, instruktorem orientacji przestrzennej, informatykiem.

Koło kontynuowało współpracę z Diecezjalnym Duszpasterstwem Niewidomych, Zakładem Aktywności Zawodowej w Siedlcach, MOPR i PCPR oraz szkołami i przedszkolami integracyjnymi, współpracowano z okolicznymi kołami PZN, kontynuowano współpracę z Fundacją „Szansa dla niewidomych” poprzez udział w corocznej konferencji „REHA FOR THE BLIND IN POLAND”.

W okresie sprawozdawczym odbyła się tylko jedna impreza integracyjna - choinka dla dzieci.

Przez cały rok przekazywano produkty spożywcze otrzymywane z Banku Żywności w Siedlcach.

Wszystkie najważniejsze wydarzenia z działalności Koła upamiętnione są w kronice, która znajduje się w siedzibie Koła.

17. Fundacja „Żółty Latawiec” z siedzibą w Siedlcach

Fundacja została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 04.11.2013 r.

Statutowe cele działalności organizacji to przede wszystkim: promocja problemu autyzmu i potrzeb osób nim dotkniętych, przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, rzecznictwo interesów i praw osób z autyzmem oraz udzielanie wsparcia ich rodzinom, terapeutom, pedagogom, osobom pracującym z osobami z autyzmem i wszelkie działania na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka oraz działania mające na celu promocję i profilaktykę zdrowia lokalnej społeczności, prowadzenie kompleksowej terapii i edukacji, rehabilitacji medycznej, fizycznej, psychicznej, społecznej i zawodowej, zgodnej z najnowszymi standardami krajowymi i międzynarodowymi, także promocja i organizacja wolontariatu. Działania Fundacji w 2020 roku wspierające realizację zadań publicznych Miasta Siedlce: „NIEZGRANE DZIECI” – *Diagnoza nozologiczna, diagnoza integracji sensorycznej i badanie słuchu* zadanie publiczne z zakresu ochrony i promocji zdrowia, realizacja programów promocji zdrowia oraz programów edukacyjnych w zakresie zdrowego stylu życia i oświaty zdrowotnej realizowane w okresie 01.02.2020r.- 31.12.2020r., kwota przyznanej i wykorzystanej dotacji 20.000,00 zł.

W projekcie założono stworzenie programu diagnostyczno-terapeutycznego dla dzieci, które poddano konkretnej diagnozie, aby zidentyfikować występujące u nich zaburzenia rozwojowe.

Projekt miał na celu przeprowadzenie wczesnej interwencji oraz profilaktykę zdrowia wśród dzieci z terenu Miasta Siedlce.

Przeprowadzono 46 badań: 26 diagnoz nozologicznych w kierunku autyzmu, 20 integracji sensorycznej, 12 badań słuchu. 26 dzieci zostało poddanych diagnozie nozologicznej;

z czego u 26 potwierdzono diagnozę: 9 osób - autyzm dziecięcy, 5 osób - zespół Aspergera, 2 osoby - autyzm atypowy, 1 osoba - całościowe zaburzenia rozwojowe, a 9 dzieci nie spełniało kryteriów typowych dla wymienionych zaburzeń.

W diagnozie integracji sensorycznej wzięło udział 20 dzieci. Okazało się, że wszystkie dzieci wykazywały tego typu zaburzenia i otrzymały zalecenia do stymulacji funkcji sensomotorycznych. U każdego dziecka zaobserwowano nieprawidłowy zmysł dotyku i wszystkie otrzymały wskazania do terapii taktylnej.

Audiometrią tonalną lub obrazkową objęto 12 dzieci, u których podejrzewano nieprawidłowości związane z narządem słuchu. Rodzice badanych dzieci otrzymali wyniki w formie graficznej i opisowej, dzięki czemu poznali nieprawidłowości związane z zachowaniem ich dzieci. Dalsza praca nad poprawą jakości słuchu pomoże wyrównać ich nieharmonijny rozwój.

Wszystkie diagnozy były zakończone przekazaniem opinii na temat przeprowadzonego badania, zawierały program terapeutyczny ze wskazaniem do dalszej terapii. Również dzieci, które nie wyczerpały wszystkich kryteriów według ICD-10, gdzie wykluczono u nich zaburzenia rozwojowe, otrzymały zalecenia do przeprowadzenia badań medycznych bądź pracy z indywidualnym terapeutą czy rodzicem w domu. Część dzieci zostało skierowanych do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w celu przyznania im godzin w ramach opinii wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Udział dzieci w projekcie pomógł rodzinom w dostępie do diagnozy, wykazał szczegółową analizę wszystkich sfer rozwoju dziecka, określił charakter zaburzeń, nieprawidłowości i deficyty rozwojowe.

18. Siedleckie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera

Siedleckie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera działa od 1994 roku. Należy podkreślić, że na zespoły otępienne choruje 500 tys. osób, w tym ponad 300 tys. na chorobą Alzheimera. A liczba ta do 2050 r. może wzrosnąć nawet 3-krotnie.

Siedleckie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera w ramach działalności statutowej prowadziło działalność na rzecz osób niepełnosprawnych oraz seniorów w zakresie wspierania osób dotkniętych chorobami otępiennymi i psychicznymi ze szczególnym ukierunkowaniem na chorych na chorobę Alzheimera oraz ich opiekunów.

Zadania realizowane były poprzez prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla Osób z Chorobą Alzheimera w Ptaszkach z filią w Kukawkach, wspieranie opiekunów osób wymagających opieki długoterminowej, osób dotkniętych chorobą Alzheimera oraz pokrewnymi chorobami otępiennymi w formie porad i konsultacji. Dom jest jednym z niewielu domów w Polsce podejmujących się opieki nad tą grupą chorych. We wszystkich domach brakuje miejsc. Typowe domy opieki nie mają doświadczenia w opiece nad chorymi o specyficznym, nieprzewidywalnym przebiegu choroby. Poza chorymi na Alzheimera mieszkańcami Domów są osoby przewlekle psychicznie chore, które trafiają do placówek w wieku 40-50 lat. Mieszkańcom domów zapewniono całodobową opiekę wyspecjalizowanej kadry (opiekunowie, pielęgniarki, psycholog, terapeuci, rehabilitant, lekarz rodzinny i lekarz psychiatra).

W okresie od stycznia do marca działała grupa wsparcia Meting Dem w formie stacjonarnej, a od kwietnia do grudnia w formie porad telefonicznych i indywidualnych spotkań w ramach punktu konsultacyjnego. Punkt konsultacyjny czynny był od poniedziałku do piątku w godzinach 8-14. Szerzenie wiedzy na temat chorób otępiennych przyjęło ze względu na pandemię formę webinarium prowadzonych na Facebooku. Izolacja domu pomocy społecznej ze względu na pandemię uniemożliwiła zorganizowanie jak co roku międzynarodowego wolontariatu młodzieżowego, pikników integracyjnych i wycieczek.

Obostrzenia wprowadzone z powodu pandemii ograniczyły bardzo działania stacjonarne, a działania zdalne nie są tak efektywne i mogą być skierowane do mniejszej liczby odbiorców.

Działania skupiały się w obszarach:

1. *Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom DPS oraz pracownikom.*

Zapewnienie pełnego zaopatrzenia w środki ochrony osobistej, środki do dezynfekcji rąk, powierzchni i powietrza to nie lada wyzwanie. Wszystkie siły pod koniec pierwszego kwartału były skierowane na pozyskanie sponsorów na doposażenie domów, zakup dodatkowego sprzętu pierwszej pomocy, zakup lub darowiznę środków ochrony osobistej. Działania przynosiły efekty. Otrzymano wsparcie od przedsiębiorców, Fundacji Polsat, Fundacji Siepomaga, Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Fundacji Agora, Fundacji Nadzieja, Fundacji Biedronka. Influencerka Wixa prowadząca kanał na YouTube pod nazwą „Pojechane gadki” zorganizowała wśród swoich wolontariuszy i obserwatorów z Siedlec zbiórkę słodczy i przygotowała paczki dla mieszkańców. W ramach akcji „Korona z głowy” finalistka wyborów Miss Polonia 2020 Pani Natalia Tarasiuk zorganizowała wśród lokalnych przedsiębiorców akcję wsparcia zaopatrzenia świątecznego naszych domów. Znaczące wsparcie otrzymaliśmy za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego oraz Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej.

2. *Udział w konferencjach.*

Systematycznie SSPOzCA uczestniczy w konferencjach, naradach i spotkaniach organizacji działających na rzecz osób niesamodzielnych, chorych, zapomnianych i stygmatyzowanych. W styczniu - uczestniczenie w I Miejskiej Konferencji Interdyscyplinarnej pn.: *"Siedlecka ścieżka pomocowa. Współpraca międzyinstytucjonalna jako jeden z czynników efektywności prowadzonych działań profilaktycznych i udzielania pomocy osobom uzależnionym"*, a następnie w gronie trzynastu instytucji i organizacji, w tym Miasto Siedlce, Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie i Caritas Diecezji Siedleckiej - podpisano „Porozumienie o współpracy na rzecz usług społecznych”. W lutym z okazji dnia chorego Prezes uczestniczyła w XIV Forum Organizacji Pacjentów organizowanym co roku przez Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej. Dwudniowa konferencja zgromadziła 180 liderów organizacji pacjentów, a także przedstawiciele administracji, urzędników, ekspertów i mediów. Wprowadzeniem do dyskusji był temat „Partycypacja organizacji pacjentów w systemie ochrony zdrowia”, którego celem było omówienie roli pacjentów w budowaniu systemu opieki zdrowotnej, a także przedstawienie najnowszych inicjatyw powstających przy Rzeczniku Praw Pacjenta i Narodowym Funduszu Zdrowia mających na celu wzmocnienie kompetencji liderów organizacji. W czerwcu wspierano trzy webinaria zorganizowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Fundację Stabilo mające za cel przekazanie wiedzy rodzinom i szerokim kręgom społeczeństwa o chorobie Alzheimera. Tematy webinarów to: „Trudne sytuacje w opiece nad osobą z otępieniem”, „Jak powinna wyglądać dobra komunikacja w rodzinie z osobą żyjącą z chorobą otępienną” oraz „Przeciwdziałanie przemocy wobec osób starszych”. We wrześniu obchodzonym na całym świecie jako „Miesiąc Choroby Alzheimera” w biurze Rzecznika Praw Obywatelskich odbyła się konferencja pt. „Jak epidemia wpłynęła na sytuację osób żyjących z chorobą Alzheimera, dobre praktyki i wnioski na przyszłość”. Wystąpienie prezesa siedleckiego stowarzyszenia nosiło tytuł „Społeczne aspekty osób pozostających w DPS-ach, a działania NGO – dobra praktyka na przykładzie Siedleckiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera”. Konferencja była transmitowana on-line na całą Polskę. Ze względu na pandemię nie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Opieki Długoterminowej. W jej miejsce Koalicja Na Pomoc Niesamodzielnym zorganizowała trzydniową konferencję online „Opieka długoterminowa w Polsce - dzisiaj i jutro”, w której stowarzyszenie przedstawiło swoje stanowisko na temat opieki długoterminowej osób z demencją w dobie zmian demograficznych i pandemii COVID-19.

3. *Realizacja projektów.*

W roku 2020 kontynuowany był trzyletni (2018-2020) projekt dofinansowany ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego pod nazwą „Alzheimer! Jak żyć?”. Realizowano go zarówno w formie stacjonarnej jak i zdalnej. Ze względu na pandemię w formie stacjonarnej

skupiono się na opiece nad rodzinami opiekującymi się chorymi na Alzheimera i inne rodzaje demencji. Rodziny podobnie jak w latach poprzednich otrzymały pomoc pielęgniarki, terapeuty, rehabilitanta, a przede wszystkim opiekę asystenta. Pomagano przeorganizować życie rodziny w okresach lockdownu, organizowano zaopatrzenie w potrzebne artykuły, leki, wyręczyliśmy opiekuna nieformalnego w opiece, aby mógł załatwić niezbędne sprawy. Zwiększono ilość godzin konsultacji. Rodziny nie mogąc uczestniczyć w grupie Meting Dem, sięgały po kontakt telefoniczny z psychologiem, pielęgniarką i pracownikiem socjalnym. Z pomocy skorzystało 16 rodzin, z czego 13 rodzin to mieszkańcy miasta Siedlce, a pozostałe rodziny to mieszkańcy powiatu siedleckiego. Działania edukacyjne ze względu na pandemię zostały przeniesione do internetu. Zorganizowano cztery webinaria z cyklu „Jak żyć z demencją”, poruszając takie tematy: I – „Demencja – starość czy Alzheimer?”, II – „Co należy wiedzieć gdy osoba bliska ma diagnozę - choroba Alzheimera”, III – „Czego wymaga od opiekuna każdy z 3 etapów demencji?”, IV – „Jak pomóc choremu żyć z demencją”. Webinaria były dostępne dla odbiorców z całej Polski. W czerwcu ruszył jednoroczny projekt pomocy rodzinom z chorobami otępiennymi pt. „Razem możemy więcej” - usługi wspierające dla osób z chorobą Alzheimera, współfinansowany przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. Wsparciem zostały objęte trzy rodziny. Rodziny otrzymały wiedzę o kolejnych etapach choroby, dowiedziały się jak reagować na zachowania chorego w różnych sytuacjach, jak zorganizować czas choremu, wyciszyć emocje. W ramach tego projektu, przy pomocy środków komunikacji zdalnej, przeprowadzone zostało szkolenie pracowników gminy Repki na temat chorób otępiennych, potrzeb chorego i rodziny oraz sposobów pomocy.

W lipcu Stowarzyszenie przystąpiło do realizacji utworzenia w mieście „Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych z chorobami otępiennymi w tym chorobą Alzheimera.” Projekt trzyletni współfinansowany z budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego. Dzienny Dom Pobytu w Siedlcach (jeden z sześciu w województwie mazowieckim) powstał jako pilotażowy program działań skierowanych do osób w łagodnej fazie choroby Alzheimera w celu zahamowania postępu choroby. Do udziału w projekcie zostało zakwalifikowano 14 osób, z czego 13 mieszkańców miasta Siedlce i jedna osoba z gminy Siedlce. Z doświadczenia przebiegu choroby oraz osiągnięć dziennych domów działających na całym świecie wiadomo, jak ważna jest pomoc w pierwszej fazie choroby. Działania terapeutyczne, rehabilitacyjne, odpowiednia dieta pozwalają na opóźnienie rozwoju choroby nawet o kilka lat. To kilka cennych lat podarowanych choremu i jego rodzinie. Dom funkcjonuje w lokalu Collegium Mazovia przy ulicy Sokołowskiej.

Ze względu na zawieszenie przez Wojewodę Mazowieckiego działalności dziennych placówek wsparcia w IV kwartale 2020 roku działania terapeutyczne i rehabilitacyjne były świadczone w domach uczestników. Uczestnicy projektu poza zajęciami prowadzonymi przez specjalistów otrzymywali posiłek, pomoc przy robieniu zakupów, koniecznych wyjściach z domu itp. Rodziny uczestników projektu korzystały z punktu konsultacyjnego telefonicznie, online lub stacjonarnie w zależności od potrzeb.

19. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Koło Powiatowe w Siedlcach

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Powiatowe zrealizowało następujące przedsięwzięcia:

- ścisła współpraca z Zarządem Terenowym Polskiego Związku Niewidomych w Siedlcach, udział w uroczystościach, wykładach, pogadankach;
- współpraca z Policealnym Studium Medycznym w Siedlcach i Akademią Medyczną oraz Oddziałem Ratownictwa Medycznego;
- pomoc psychologa - zakres porad cukrzycowych;
- współpraca z Bankiem Żywności w Siedlcach - wydawano członkom artykuły spożywcze.

Stowarzyszenie wspólnie z lekarzami o różnych specjalnościach, diabetolog, kardiolog, okulista, chirurg naczyniowy, nefrolog - organizuje spotkania połączone z prelekcjami lekarzy specjalistów.

Stowarzyszenie posiada bank glukometrów, ciśnieniomierzy, lampę Bioptron z koloroterapią, hendmasażer elektroniczny aparat do masażu, akupunkter elektroniczny aparat do masażu poprzez wibrację igieł .

W siedzibie PSD można odsłuchać kasyety magnetofonowe z wykładami lekarzy różnych specjalności o tematyce cukrzycowej oraz w bibliotece cukrzyka - 60 książek z zagadnieniami o cukrzycy, wypożyczane przez członków Stowarzyszenia.

W 2020 roku Stowarzyszenie zrealizowało zadanie dofinansowane z budżetu Miasta Siedlce pn. „Lepiej zapobiegać niż leczyć” na kwotę 6.323,26 zł.

20. Siedleckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „PRZYSTAŃ”

Powstało w 2003 r. i obecnie liczy 32 członków. Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz wyrównania szans osób z upośledzeniem umysłowym, prowadzenie ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym. Realizuje to przez zapewnienie takim osobom zaspokajania ich potrzeb w zakresie: rehabilitacji, edukacji, pracy, mieszkalnictwa, opieki a także udziału w sporcie, turystyce i rekreacji, w integracji ze środowiskiem lokalnym.

W 2020r. Stowarzyszenie zrealizowało następujące zadania:

1. W dniu 14 lutego zorganizowano spotkanie integracyjne dla 26 osób niepełnosprawnych intelektualnie w Dworku Panderosa - zabawa przy muzyce.
2. W dniach 30.07. - 11.08. 2020r. odbył się plener artystyczno-rekreacyjny w Dźwirzynie, w którym wzięło udział 47 osób (niepełnosprawni intelektualnie wraz z opiekunami). W trakcie pobytu zorganizowano wycieczkę do Ogrodów Hortulus Spectabilis w Dobrzycy oraz do parku rozrywki „Dziki Zachód” w Zieleniewie. W trakcie turnusu zorganizowano warsztaty scrapbookingowe, podczas których każdy uczestnik wykonał własnoręcznie kartkę z wakacji nad morzem. Wyjazdy te cieszą się ogromnym zainteresowaniem i dają uczestnikom szansę na poprawę sprawności fizycznej i psychicznej i możliwość aktywnego wypoczynku. W tym roku cały turnus odbywał się w ścisłym reżimie sanitarnym.
3. W związku z panującą pandemią Cowid-19 nie udało się zorganizować ani uczestniczyć w różnego rodzaju spotkaniach czy szkoleniach.
4. Jak co roku gromadzono środki na realizację głównego celu statutowego, czyli budowę mieszkań dla podopiecznych.

Celem statutowym Stowarzyszenia jest budowanie pozytywnego wizerunku osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Wieloletnia działalność potwierdza wielką potrzebę budowania systemu wsparcia społecznego i zrzeszania rodzin oraz opiekunów osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz reprezentowania interesów tego środowiska. Postawiono również ważny cel - budowę albo zaadaptowanie domu dla tych osób, aby mogły bezpiecznie żyć kiedy zabraknie rodziców, zapewnienie godnych warunków dożywoć zamieszkania oraz podstawową opiekę. Na ten właśnie cel Stowarzyszenie odkłada większość pozyskiwanych środków i szuka sponsorów.

WYDATKI NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W 2020 ROKU

ŚRODKI PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Warsztat Terapii Zajęciowej	40 osób	819.840 zł
Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny	1 056 osób	473.870 zł
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	236 osób	310.106 zł
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych		207.265 zł
Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego w związku z kontynuowaniem działalności gospodarczej przez osobę niepełnosprawną		8.000 zł
Finansowanie kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych oraz zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy		5.549 zł

Wydatki z budżetu Urzędu Miasta Siedlce na realizację zadań publicznych z zakresu:

- kultury, rehabilitacji i sportu oraz ochrony i promocji zdrowia - 134.080 zł

Miasto Siedlce w 2020 roku otrzymało dodatkowo wsparcie ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych na realizację resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację projektów:

1) Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020

całkowita wartość dofinansowania projektu w kwocie 344.250,00 zł;

Celem szczegółowym projektu było:

- wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- stworzenie możliwości skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym;
- ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia;
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych.

Program realizowany był od 1 czerwca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Programem objętych zostało łącznie 31 osób, w tym 28 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 3 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Limit godzin przypadających na jednego uczestnika wyniósł 30 godzin miesięcznie. Łącznie zrealizowano 4062 godziny usług asystenckich.

Zatrudnionych było 11 asystentów, koszt jednej godziny zegarowej z tytułu wynagrodzenia asystenta wyniósł 30 zł.

2) Program „Opieka wytchnieniowa” - zadanie na kwotę 80.001,60 zł w zakresie świadczenia usługi dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

a) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,

b) osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi- poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej;

Opieka wytchnieniowa zrealizowana w formie pobytu całodobowego w 2020 roku.

W Programie zaplanowano 30 uczestników ze znacznym stopniem niepełnosprawności - w związku z panującą pandemią udział wzięły 3 osoby. Limit dni usług opieki wytchnieniowej świadczonej w ramach pobytu całodobowego wyniósł 14 dni, łączna liczba dni usług opieki świadczonej osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności wynosiła 31 dni.

